

Vergaderjaar 2012–2013

33 400 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2013

Nr. 126

VERSLAG VAN EEN WETGEVINGSOVERLEG

Vastgesteld 9 januari 2013

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft op 17 december 2012 overleg gevoerd met minister Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2013 (33 400-XVI);**
- **de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 27 september 2012 inzake de aanbieding van het CBS-rapport; bijdrage van sport aan de Nederlandse economie (30 234, nr. 74);**
- **de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 13 juli 2012 inzake een Onderzoek naar matchfixing (33 296, nr. 3);**
- **de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 10 juli 2012 over de uitvoering van de gewijzigde motie-Bruins Slot over salarissen Betaald Voetbal organisaties (33 000-XVI, nr. 82) (30 234, nr. 72);**
- **de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 5 oktober 2012 Ondersteuning Jeugd Olympische Spelen 2018 (30 234, nr. 75);**
- **de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 11 december 2012 inzake de aanbieding van het Bidboek Jeugd Olympische Spelen 2018 (30 234, nr. 77);**
- **de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 12 december 2012 inzake de voortgang van het programma Sport en Bewegen in de Buurt (30 234, nr. 78);**
- **de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 12 december 2012 inzake aanbevelingen over matchfixing van de EU-expertgroep Goed Bestuur (33 296, nr. 4).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Neppérus

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Teunissen

Voorzitter: Neppérus
Griffier: Clemens

Aanwezig zijn zes leden der Kamer, te weten: Bruins Slot, Van Dekken, Dijkstra, Huizing, Klever en Neppérus,

en minister Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die vergezeld is van enkele ambtenaren van haar ministerie.

Aanvang 10.00 uur.

De **voorzitter**: Ik open dit wetgevingsoverleg over het onderdeel sport en bewegen van de begroting van VWS voor 2013 en aanverwante zaken. Ik heet de minister, haar medewerkers, de mensen in de zaal en de belangstellenden thuis welkom.

Voor een wetgevingsoverleg gelden spreektijden die zijn bepaald aan de hand van de omvang van de fracties. De woordvoerders zullen spreken volgens de begrotingsvolgorde. Dat betekent dat mevrouw Klever, de woordvoester van de PVV, als eerste het woord krijgt. Vervolgens zullen achtereenvolgens de heer Huizing namens de VVD, mevrouw Bruins Slot namens het CDA, de heer Van Dekken namens de Partij van de Arbeid en ten slotte mevrouw Dijkstra namens D66 spreken. Ik deel mee dat mevrouw Leijten van de SP-fractie zich vanmorgen ziek heeft gemeld. Voor de VVD en de Partij van de Arbeid geldt 20 minuten spreektijd en voor de PVV, het CDA en D66 is er 12 minuten spreektijd. Deze spreektijden gelden voor de eerste en de tweede termijn. Ik laat het aantal interrupties vrij, aannemende dat de woordvoerders daar gepast gebruik van maken.

Er is afgelopen vrijdag nog een brief binnengekomen over geweld op het sportvelden en de voortgang van het programma Naar een veiliger sportklimaat. Dat is uiteraard gebeurd naar aanleiding van de trieste dood van de grensrechter. Ik zie dat de leden deze brief ontvangen hebben. Het woord is allereerst aan mevrouw Klever.

Mevrouw **Klever** (PVV): Voorzitter. Hoe kan dit WGO over sport anders begonnen worden dan met het geweld op de sportvelden? De dood van Richard Nieuwenhuizen heeft heel Nederland geschokt. De PVV wil graag haar respect betuigen aan de vele vrijwilligers die het ieder weekend weer mogelijk maken dat honderdduizenden mensen genieten van hun sport. Het is de taak van de overheid om deze vrijwilligers te beschermen tegen geweld.

Om dat geweld te kunnen bestrijden, moeten we korte metten maken met een typisch Haags vooroordeel. Dat is het vooroordeel dat Nederland geen Marokkanenprobleem heeft, terwijl het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft becijferd dat 65% van de Marokkaanse jongens tussen hun 12de en 23ste levensjaar al in aanraking is geweest met de politie. Ik noem ziekenhuispersoneel dat door Marokkanen wordt bedreigd, buschauffeurs die tijdens hun werk worden afgetuigd en een oververtegenwoordiging in praktisch alle verkeerde statistieken. Dat kun je niet afdoen als een voetbalprobleem. Dat is een belediging voor al die voetballers die wel gewoon een potje kunnen voetballen zonder het gebruik van geweld. Het wordt hoog tijd dat Haagse politici erkennen wat de gewone, hardwerkende Nederlander allang weet. Ik verwijs daarom graag naar de inbreng van mijn collega Van Klaveren bij de behandeling van de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van afgelopen week.

Vooroordelen bestrijd je het beste met feiten. Daarom verzoekt de PVV de minister om bij geweldsincidenten op het sportveld de KNVB te vragen, de nationaliteit van de dader bij te houden. Tevens verzoeken wij de

minister, de KNVB te vragen een beleid van zero tolerance ten aanzien van geweld te hanteren, zoals ook is bepleit door de scheidsrechtersbond. Helaas gaat het niet alleen op de voetbalvelden mis, maar ook daarbuiten. Twee weken terug kon heel Nederland bij PowNews zien dat iemand met een stadionverbod toch gewoon naar binnen kon. Foutje bedankt, zullen we maar zeggen! Mijn voorganger Richard de Mos heeft samen met de PvdA en het CDA een initiatiefnota ingediend om hooligans harder aan te pakken. Minister Opstelten heeft hier het een en ander van overgenomen, maar helaas niet alles. Bovendien moeten veel voornemens van Opstelten nog uitgewerkt worden. Kan de minister er bij haar collega op aandringen vaart te maken met de aanpak van hooligans? Zij maken voetbal onmogelijk voor burgers die graag een wedstrijd willen bijwonen en jagen de maatschappij op zeer hoge kosten.

Tot zover het geweld in de sport, want sport is gelukkig veel meer dan het geweld op de velden. In het regeerakkoord staat een aantal punten onder het kopje «Sport». Dat het regeerakkoord een haastig broddelwerkje is geworden, weten we allemaal. Ook de sportparagraaf is kennelijk afgecaffeld. Wat is «meer gymlesuren»? Wat is «een strenge straf voor geweld»? Wat is «hard aanpakken van hooligans»? Wat is «voldoende ruimte voor bewegen»? Kan de minister met concrete doelen komen?

Dat er ingezet blijft worden op sport in de buurt juichen we toe. Sport is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen, niet alleen op lichamelijk vlak maar ook op psychisch en sociaal vlak. De PVV is minder blij met het enorme aantal verschillende subsidies, die allemaal min of meer hetzelfde doel hebben. Het Jeugdsportfonds, de Sportimpuls, de subsidie voor meer sport in de buurt, de bestrijding van obesitas bij kinderen; geld dat van het ene in het andere potje wordt gestopt. Het is allemaal onduidelijk. Het werken met zo veel verschillende potjes lijkt ons erg ineffectief.

Kunnen we niet toe naar één subsidiepot en één beheerder? Dat scheelt vast weer een paar functionarissen die zich bezighouden met zaken als beoordelen, regelen, coördineren, evalueren, vergaderen, bijsturen en allerlei andere dingen die weinig bijdragen aan sport. Graag een reactie. Ik kom te spreken over de Olympische Spelen. Wie heeft er deze regenachtige zomer niet op het puntje van zijn stoel gezeten om onze nationale sporthelden door de tv heen aan te moedigen en om te zien hoe Marianne Vos de eerste gouden medaille won, Ranomi Kromowidjojo twee gouden plakken won en natuurlijk hoe Epke Zonderland met de Cassina-Kovacs-Kolman de wereld versteld deed staan? Wij zijn trots op onze Olympische sporters. Dat het kabinet heeft besloten om niet te investeren in de Olympische Spelen, is een wijs besluit. In tijden van financiële crisis, keiharde bezuinigingen en lastenverzwaringen is het niet uit te leggen dat de overheid miljarden uittrekt voor een sportevenement. Dat betekent niet dat de PVV tegen de Olympische Spelen is. Als men de Spelen naar Nederland wil halen, kan dat met particuliere investeerders. Dat gebeurde in 1984 ook in Los Angeles. Dit werden zelfs de succesvolste Olympische Spelen in de geschiedenis. Wat voor de Olympische Spelen geldt, geldt wat de PVV betreft ook voor het naar Rotterdam halen van de Jeugdspelen. Kan de minister toezeggen dat er geen overheidsgeld wordt uitgegeven aan de Jeugdspelen?

Ik kom bij de Dopingwet. Doping is fraude en fraude moet worden bestreden. Topsporters hebben als rolmodel een grote invloed op onze jeugd. Daarom is het bestrijden van fraude in de sport van groot maatschappelijk belang. Wij vernemen graag van de minister hoe het staat met de nieuwe Dopingwet en hoe deze wet zich verhoudt tot het voornemen van het WADA, het Wereldantidopingagentschap, om doping veel strenger te bestraffen.

Wat voor doping geldt, geldt ook voor matchfixing. De minister heeft voor het zomerreces aangekondigd dat het onderzoek naar matchfixing vermoedelijk in november 2012 van start zou gaan. Is dit onderzoek

inmiddels al gestart? Wie voert het precies uit? Wanneer verwacht de minister dat het zal worden afgerond?

Tot slot vraag ik aandacht voor de acute medische hulpverlening bij sportevenementen. De vrijwilligersorganisatie Stichting Service Médical, de rijdende dokters, verliest haar subsidie. Service Médical zelf geeft aan dat verzelfstandiging op dit moment niet mogelijk is. Afspraken met zorgverzekeraars komen niet van de grond en extra sponsoring is vanwege de slechte economische tijden moeilijk. Hoe wil de minister de kennis en vaardigheden van Service Médical behouden? Klopt het dat deze organisatie door de opheffing van de landelijke meldkamer ambulancezorg haar C2000-aansluiting kwijtraakt? Welk alternatief is er voor deze private hulpverlener om een-op-een te communiceren met de publieke hulpverleningsdiensten? De 175.000 artsen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, ambulanceverpleegkundigen en ambulancechauffeurs verdienen niet alleen een dikke pluim voor hun vrijwillige inzet, maar ook onze medewerking om dit belangrijke werk goed te kunnen doen.

De heer **Huizing** (VVD): Voorzitter. Het overlijden van grensrechter Richard Nieuwenhuizen als gevolg van excessief geweld van een aantal jonge voetballers heeft Nederland diep geschokt. Deze tragische gebeurtenis heeft ertoe geleid dat er een brede maatschappelijke discussie op gang is gekomen met als centrale vraag hoe het geweld op de sportvelden tegen te gaan. Sport is een afspiegeling van de maatschappij. Wat op straat gebeurt, gebeurt ook op het sportveld. Als politie, brandweer en ambulancepersoneel al tijdens het uitoefenen van hun werk met geweld te maken hebben, moeten we niet verbaasd zijn dat dit respectloze gedrag ook voorkomt op het sportveld.

Desondanks is het naar de mening van de VVD-fractie belangrijk dat specifiek aandacht wordt gegeven aan het voorkómen van ongewenst gedrag op het sportveld. Sport speelt een wezenlijke rol bij de oplossing van vele maatschappelijke problemen. Sport is niet alleen leuk en gezond; het heeft ook grote opvoedkundige waarde. Je leert samenwerken, omgaan met winnen en verliezen en vooral discipline en respect voor anderen. Sport draagt dus bij aan het oplossen van het probleem van zinloos geweld en gebrek aan discipline en respect in de samenleving. Het project Naar een veiliger sportklimaat, dat nu loopt, is een goede aanzet maar werpt wat ons betreft nog te weinig vruchten af. Het uitbannen van ongewenst gedrag op het sportveld is niet iets wat vanzelf gaat of van bovenaf kan worden opgelegd. Het vraagt om een fundamentele cultuur- en gedragsverandering bij alle betrokkenen. Die verandering begint op het niveau van het individu, van jongs af aan.

De primaire verantwoordelijkheid ligt uiteraard bij de ouders, maar ook bij de coach, de trainer, de scheids- en grensrechter, de toeschouwer en de clubbestuurder ligt een verantwoordelijkheid. Gedrag is een kwestie van opvoeding. Dat betekent het corrigeren van ongewenst gedrag en het geven van het goede voorbeeld. Maar ja, als een kind gaat voetballen en hij ouders en coaches meer over winnen dan over plezier hoort praten, hij ouders en coaches continu kritiek hoort hebben op de scheidsrechter, hij ziet dat scheidsrechters ongewenst gedrag niet of nauwelijks bestraffen en dat clubbestuurders de desbetreffende spelers, coaches en ouders ook niet aanspreken op dat gedrag, is het toch niet raar dat een kind denkt dat dit gedrag normaal is. Ook in de sport geldt: jong geleerd is oud gedaan. Gelukkig zijn verschillende verenigingen al begonnen met een structurele aanpak. Ze hebben vrijwilligers rondlopen die mensen aanspreken op dat gedrag en ze verplichten spelers om vanaf hun vijftiende een scheidsrechterskaart te halen en wedstrijden te fluiten. Helaas zijn er nog veel te veel verenigingen die deze goede voorbeelden niet volgen. Het gevoel voor urgentie is wat ons betreft nog onvoldoende. Daarom het volgende. Sportverenigingen worden door de verschillende overheden op een of andere wijze financieel ondersteund vanwege hun belangrijke rol binnen

de samenleving. Dan moeten zij die rol echter ook invullen. Als een sportvereniging dat niet actief doet, dan zie ik ook geen enkele reden waarom die vereniging met gemeenschapsgeld ondersteund zou moeten worden. Wat de VVD betreft wordt het actief invullen van de maatschappelijke verantwoordelijkheid een voorwaarde voor subsidie. Graag hoor ik van de minister hoe zij daartegen aankijkt.

Ook buiten de clubs zijn er betrokkenen die het gedrag op de sportvelden beïnvloeden, zowel negatief als positief. Ik noem de sportbonden. Zij zijn verantwoordelijk voor de regelgeving en sancties, maar denken te weinig na over de aanpassing daarvan. Nog steeds worden voetbalelfallen die vanwege een agressieve sfeer niet verder willen spelen, door de KNVB gestraft met een boete en nog steeds krijgen zij punten in mindering, in plaats van dat de KNVB het gesprek aangaat met de betrokkenen. Al jaren worden er suggesties gedaan voor de verandering van spelregels, maar deze worden steeds afgewezen met het argument dat het niet kan. Of het nu gaat om de invoering van een groene kaart, het afschaffen van de buitenspelregel of het aanpassen van de regels rondom een vrije schop, alles stuit op weerstand.

Ook het betaald voetbal zou bij zichzelf te rade moeten gaan. Bij iedere eredivisiewedstrijd zie je spelers die bij het minste of geringste kritiek hebben op de scheidsrechter en dat blijft meestal ook nog onbestraft. Toptrainers die gemene overtredingen van hun spelers goedpraten en regelmatig de schuld van het verlies bij de scheidsrechter leggen.

Sancties op ongewenst gedrag zijn in het betaald voetbal nog steeds minder zwaar dan bij de amateurs, terwijl je het toch precies andersom zou mogen verwachten. Waarom kan het dan bij bijvoorbeeld rugby wel en bij voetbal niet? Opvallend is ook dat onder de ambassadeurs van het project Naar een veiliger sportklimaat geen enkele eredivisievoetballer te vinden is.

De media spelen eveneens een rol: commentatoren bij sportwedstrijden die kritiek leveren op de scheidsrechter, sportjournalisten die bij spelers en trainers kritiek op scheidsrechters uitlokken. Zo kan ik doorgaan. Allen dragen bij aan hoe het niet moet, maar zouden juist kunnen bijdragen aan hoe het wel moet. Het probleem is van ons allemaal, qua oorzaak en oplossing. Iedereen zal dan ook bij zichzelf te rade moeten gaan welke rol hij of zij speelt en welke rol hij of zij zou moeten spelen.

De VVD is uiteraard blij dat er nu een brede maatschappelijke discussie op gang is gekomen. Het belangrijkste is dat die discussie levend blijft. In die zin stemt de brief van de minister naar aanleiding van haar topberaad hoopvol. De minister laat hiermee zien het gevoel voor urgentie wel te hebben. Graag hoor ik van haar hoe zij het vervolg voor zich ziet. Wat verwacht zij van alle betrokkenen en op welke wijze rekent zij eenieder af op resultaten?

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik wil mijn collega in ieder geval complimenteren met de manier waarop hij een en ander verwoordt. Dit probleem is inderdaad van ons allemaal. Het is niet iets waarbij we naar een ander kunnen wijzen en zeggen: hij of zij heeft het veroorzaakt. Het is zaak dat wij elkaar hierop aanspreken en dat we in de komende periode nagaan hoe we het kunnen voorkomen. De heer Huizing heeft om allerlei acties van mensen gevraagd. Ik weet nog dat wij twee jaar geleden een heel goed overleg hebben gehad met veel betrokkenen bij de sport. Dat ging om geweld op het veld. Wij hebben het toen veel minder gehad over preventieve maatregelen. Zou het niet zinvol zijn dat wij als Kamer ook een keer het gesprek daarover aangaan en daarmee ook onze verantwoordelijkheid nemen?

De heer **Huizing** (VVD): Ik denk dat mevrouw Bruins Slot daar een goed punt heeft. Het lijkt mij heel verstandig om met alle betrokkenen weer eens om tafel te gaan zitten. De vorige keer is nu twee jaar geleden en het

lijkt mij verstandig om te bezien wat we tot nu toe hebben gedaan, wat het heeft opgeleverd, wat we hebben geleerd en wat we beter kunnen doen. Daar zou ik als Kamerlid graag bij betrokken zijn.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Prima. Ik zie meerdere collega's instemmend knikken, dan gaan wij regelen dat we weer met al die betrokkenen om tafel gaan zitten. Ik zie velen in de zaal zitten. Dan kunnen we kijken wat er gebeurd is en nemen we ook onze verantwoordelijkheid.

De **voorzitter**: Daar kunnen we bij de volgende procedurevergadering verder over praten, als u met een voorstel komt.

De heer **Huizing** (VVD): Ik begrijp dat de volgende procedurevergadering morgen is. Kijk, spijkers met koppen.

Voorzitter. Dan kom ik op gym op school. In het regeerakkoord is afgesproken dat er wordt gestreefd naar meer lessen per week in het primair onderwijs. De VVD is hiervan een groot voorstander. Kinderen moeten meer bewegen. Weet de minister al hoe dit vormgegeven zal worden? Mag ik ervan uitgaan dat de minister bij haar collega van Onderwijs meekijkt om te zien hoe dit gestalte krijgt?

Dankzij de buurtsportcoaches wordt het voor iedereen, met name kinderen, gemakkelijker om in de eigen buurt te sporten en te bewegen. Dit beleid is door deze minister al tijdens het vorige kabinet ingezet; onze complimenten daarvoor. Ik vraag me wel af of gemeentes überhaupt doelstellingen formuleren bij dit beleid. Welke doelgroep willen ze bereiken en met hoeveel procent moet het aantal sporters toenemen? Heeft de minister hiervan ook gegevens?

De VVD is blij met de verlenging van de subsidie aan het Jeugdsportfonds. Deze subsidie is nu bedoeld als ondersteuning voor de organisatie. Beoogt de verlenging uitsluitend hetzelfde, zo vraag ik de minister, of wordt er nu ook door de minister van Sociale Zaken nog een bijdrage gegeven aan de directe kosten, juist om de kinderen meer te laten sporten?

Ik kom op de topsport. Er is besloten om de Olympische Spelen niet naar Nederland te halen. De VVD vindt dat jammer, maar heeft er wel begrip voor. Wat ons betreft, levert het organiseren van de Olympische Spelen niet alleen een enorme positieve bijdrage aan de internationale uitstraling van Nederland, maar vormt het vooral een bindmiddel in de samenleving vanwege de gezamenlijke trots op ons eigen kunnen. Het heeft echter alleen zin om ervoor te gaan als er voldoende draagvlak is in de samenleving. Dat is er op dit moment onvoldoende. Het besluit om te stoppen met de inspanningen om de spelen naar Nederland te halen, is daarom terecht.

Gelukkig houdt het kabinet wel vast aan de olympische ambitie en blijft het investeren in breedte- en topsport en in topsportevenementen overeind. Een van die evenementen zijn de Jeugd Olympische Spelen. Wij verzoeken de minister, daar waar mogelijk ondersteuning te verlenen om dit mooie evenement binnen te halen. De Jeugd Olympische Spelen brengen niet alleen jeugdige topsporters uit de gehele wereld op het allerhoogste niveau samen maar hebben ook een enorme uitstraling naar jongeren in ons eigen land en leveren daarmee een bijdrage aan de doelstelling om meer jongeren aan het sporten te krijgen. Een van de mogelijkheden om steun aan het evenement te verlenen is het niet meer benodigde budget voor Olympisch Vuur hiervoor ter beschikking te stellen. Wij zullen hiervoor gezamenlijk met de PvdA en het CDA eventueel een amendement en een motie indienen. Graag krijg ik hierop ook een reactie van de minister.

Behalve voor de Jeugd Olympische Spelen wil de VVD graag dat wij ons ervoor inspannen om andere grote internationale sportevenementen naar Nederland te blijven halen. Hiervoor is in de begroting budget

beschikbaar. De praktijk is echter dat er het ene jaar onvoldoende beschikbaar en dat het andere jaar het budget niet geheel gebruikt wordt. Tenslotte bepalen wij in Nederland niet de evenementenkalender en moeten wij afwachten wat wij kunnen binnenhalen. Wij zien daarom graag dat de komende jaren het niet gebruikte budget toegevoegd kan worden aan het budget van volgende jaren, zodat er voldoende geld is om dan de evenementen te ondersteunen. Graag krijg ik ook hierop een reactie van de minister.

Het is bekend dat er een antidopingwet in de maak is. Ik vraag de minister wat de stand van zaken is en of zij kan aangeven wanneer zij het wetsvoorstel naar de Kamer zal sturen.

Ik rond af. Het grootste gedeelte van mijn bijdrage heb ik gewijd aan het thema Naar een veilig sportklimaat. Dat is niet voor niets. Sport is leuk, maar om het leuk te laten blijven, zal er in de sportwereld fundamenteel iets moeten veranderen. De verantwoordelijkheid daarvoor kan niet alleen bij de overheid worden neergelegd. Het is een verantwoordelijkheid van ons allemaal, van al die 4,5 miljoen georganiseerde sporters en al die mensen die daar omheen actief zijn. Maar er moet wel de wil zijn om te veranderen: minder in beperkingen denken en meer in mogelijkheden. In die zin kan de sportwereld van de hommel veel leren. Een hommel weegt 4,8 gram. Hij heeft een vleugeloppervlak van 1,5 cm² bij een hoek van 6°. Volgens de wetten van de aerodynamica kan een hommel niet vliegen. Het grote voordeel van een hommel is dat hij dat niet weet. Ziedaar, toch vliegt hij. Willen is kunnen.

De **voorzitter**: Wij denken nu allen na over de hommel. Ik geef het woord aan mevrouw Bruins Slot.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Voorzitter. De uitspraak «voetbal is oorlog» heeft een wrange bijmaak gekregen met de dood van de grensrechter Richard Nieuwenhuizen. Het is ontluisterend en afschuwelijk tegelijkertijd. Dit soort crimineel gedrag hoort nergens thuis, maar zeker niet in de sport. Net als de VVD zeg ik dat wij hiervoor onze ogen niet langer kunnen sluiten. Het maakt deel uit van onze samenleving. Het ontbreekt aan respect voor gezag en vrijwilligers. Het gaat er eigenlijk om dat «lekker jezelf zijn», in de zin van onbegrensd en gewetenloos jezelf zijn, echt niet meer kan. Te vaak worden incidenten bij sportverenigingen met de mantel van de clubliefde bedekt. We kijken met zijn allen weg, en confronteren elkaar niet met ons gedrag. Dat begint natuurlijk bij de ouders, die de verantwoordelijkheid hebben om hun kinderen grenzen aan te leren en om voorbeeldgedrag te tonen. Dat kan niet alleen met wetgeving. Het is een probleem van ons allemaal en we moeten het echt zelf aanpakken. Daarom vind ik het goed dat de Kamer in een rondetafelgesprek gaat bespreken welke preventieve maatregelen kunnen worden genomen. Welke acties gaat de minister verder nemen, niet alleen op het bestraffen van gedrag, wat natuurlijk prima is, maar vooral op het voorkomen? En hoe staat het met de zwarte lijst van sportverenigingen die de minister een jaar geleden heeft toegezegd? Sport moet verschoond worden van criminaliteit. Het is belangrijk dat de sport schoon blijft, omdat sport uiteindelijk maatschappelijk goud is dat je moet verzilveren. Het is ook belangrijk om sportcriminaliteit in brede zin te stoppen. Ik denk daarbij vooral aan doping en matchfixing. Het wetsvoorstel over doping ligt al twee jaar op de plank, en intussen komt het ene na het andere schandaal in de dopingwereld naar voren. Wanneer komt het wetsvoorstel naar de Kamer? En heeft Dopingautoriteit wel voldoende bevoegdheden om goed werk te maken van het opsporen en bestrijden van doping? Op dit moment is een onderzoek zoals in Amerika heeft plaatsgevonden, in Nederland haast niet mogelijk. Het ontbreekt aan goede informatie over de handel in doping. Die is er wel bij justitie, douane en politie. Kan dit niet geregeld worden in de dopingwet? Verder is het belangrijk dat de

Dopingautoriteit in het komende jaar versterkt wordt. Daarom dient het CDA samen de PvdA en de VVD een amendement in om € 200.000 toe te voegen aan de subsidie voor de Dopingautoriteit.

Naast doping in de topsport is er natuurlijk ook doping in de ongeorganiseerde sport. Wat is eigenlijk de omvang van de illegale productie van dopinggeduide middelen? De Gezondheidsraad schrijft in zijn advies hierover dat het gaat om vele, vele miljoenen en dat het schadelijk is voor de volksgezondheid. De minister heeft vorig jaar haar reactie op dit advies in vier regels afgedaan. De taak van de Dopingautoriteit is vooral om voorlichting te geven. Dit is echt te weinig, gezien de grote schade die doping ook in de ongeorganiseerde sport meebrengt. Wij krijgen van de minister graag een brief met de stand van zaken rond de dopinggeduide middelen. Ik doel op de omvang, maar ook de ernst van de criminaliteit. Mijn volgende punt is matchfixing. Mijn PvdA-collega maakt zich daar ook sterk voor. Complimenten voor de minister voor het feit dat zij er een onderzoek naar laat doen. Dat is echt nodig. We hebben de berichten over Raemon Sluiter gezien, die zelf wel eens benaderd is. Vorige week is INTERPOL bij de KNVB langs geweest. De roep van de KNVB is heel duidelijk. De KNVB heeft de hulp van politie en justitie keihard nodig om het goed te kunnen onderzoeken. Wat ondernemen politie en justitie eigenlijk op dit moment op het gebied van matchfixing?

Ik heb tot nu toe vooral gesproken over de negatieve kanten van sport, maar sport is natuurlijk vooral gezond. Het brengt mensen samen en het is leuk. Sport is maatschappelijk goud. Allereerst wil ik NOC*NSF, alle sporters, de coaches en de bonden bedanken voor de geweldige resultaten die zij hebben geleverd op de Olympische Spelen en de Paralympische Spelen. We kunnen echt trots zijn op de Nederlandse topsport. Het is jammer dat dit kabinet vroegtijdig de stip op de horizon van de Olympische Spelen van 2028 verwijderd heeft, maar gelukkig is Rotterdam heel hard bezig met het binnenhalen van de Olympische Jeugdspelen. Het CDA zou, net als de VVD en de PvdA, graag zien dat de minister dit evenement gaat ondersteunen. Het doel van dit evenement is namelijk niet zozeer het afleveren van betere sporters, maar vooral het afleveren van betere mensen, kampioenen binnen en buiten het veld. Het kan eigenlijk niet beter op dit moment. Die maatschappelijke waarde vindt het CDA enorm belangrijk. Rotterdam vliegt het evenement aan vanuit opleiding en onderwijs, ook twee belangrijke aspecten.

Er is nog onvoldoende aandacht voor duurzaamheid in de sport. We kunnen daarin nog behoorlijke slagen maken. Sportverenigingen zijn namelijk grootverbruikers op het gebied van elektriciteit, met name voor veldverlichting. Waarom is er bijvoorbeeld nog geen ledverlichting op de sportvelden? Bedrijven krijgen hiervoor steun vanuit de overheid in de vorm van een fiscaal voordeel door middel van de energie-investeringsaftrek en de VAMIL. Verenigingen kunnen daar echter geen gebruik van maken. Het CDA is van mening dat het mogelijk zou moeten zijn dat sportverenigingen hier wel gebruik van maken. Kan de minister onderzoeken of het stimuleren van energiebesparing en duurzame energie bij verenigingen een extra ondersteuning vanuit de regering kan krijgen? We zitten in een economische crisis en ook de gemeenten gaan daarvan steeds meer merken. Het deed mij pijn toen ik las dat de gemeente Eindhoven de subsidie aan een goed maatschappelijk project als Trefzeker moet afbouwen, maar intussen wel steun moet blijven geven aan de betaaldvoetbalorganisaties. Het is een omgekeerde wereld, maar de komende jaren gaat Rupert Murdoch meer dan 1 miljard betalen voor de uitzendrechten van het betaald voetbal. Kan de minister in overleg met het Platform Betaald Voetbal bekijken of dit extra geld dat in het betaald voetbal gaat worden gepompt, misschien kan leiden tot het afbouwen van de steun van gemeenten aan betaaldvoetbalorganisaties? Ook ben ik benieuwd hoe het overleg van de minister met de gemeenten is verlopen

over mijn motie over de stijging van de spelerssalarissen van vorig jaar. In oktober is hierover een overleg geweest.

Het CDA is echt trots op alle vrijwilligers die actief zijn in de sport, meer dan 1 miljoen. Die inzet is echt niet in geld uit te drukken. Tijdens werkbezoeken hoor ik vaak dat het voor verenigingen steeds lastiger wordt om vrijwilligers aan te trekken. Een goed punt in dit regeerakkoord is dat de minister in 2013 samen met de minister van Binnenlandse Zaken en maatschappelijke partners activiteiten gaat ontplooiën om vrijwilligers beter te ondersteunen. Wat gaat zij voor de sport doen? Voorzitter. Hoeveel tijd heb ik nog?

De **voorzitter**: U hebt inmiddels zevenenhalve minuut gebruikt.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Prima. Dan gebruik ik nog anderhalve minuut.

Voorzitter. Het vorige kabinet had ook de ambitie om meer uren in sport te krijgen. Helaas is dat niet gelukt doordat het vorige kabinet, waarvan het CDA ook onderdeel uitmaakte, daarvoor geen geld gereserveerd had. Heeft de minister er nu wel voldoende vertrouwen in dat dit gaat lukken? Het geld voor sport en bewegen in het onderwijs komt namelijk pas beschikbaar nadat er een soort akkoord is met de vakbonden. Hoe positief is de minister hierover?

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Zoals mevrouw Bruins Slot zelf al zegt, was het CDA betrokken bij het feit dat hiervoor geen extra geld is uitgetrokken. Zij vraagt de minister nu hoe dit in de komende periode gaat, maar wat vindt het CDA zelf? Moet hiervoor nu wel geld worden uitgetrokken?

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Het stond in het vorige regeerakkoord en het CDA stond er dus al achter, maar er was geen geld voor gereserveerd. Dat vonden wij buitengewoon jammer, zoals wij ook tijdens de vorige kabinetsperiode gezegd hebben. Wij zijn echter ook voor een solide begrotingsbeleid. Dat betekent dat je iets pas kunt regelen als je er geld voor hebt. Er is nu geld gereserveerd doordat een aantal maatregelen met de vakbonden moet worden genomen en eerst een modernisering van de arbeidsvoorwaarden van de docenten moet plaatsvinden. Dat is nogal een operatie. Als dat geld beschikbaar is, kan het naar het vergroten van het aantal uren in het onderwijs. Ik vraag mij af hoe snel je dat voor elkaar kunt krijgen en dat wil ik graag van de minister horen.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Als je dit belangrijk vindt, kan ik me voorstellen dat je op zoek gaat naar een dekking die ergens anders vandaan komt. Heeft het CDA dat ook gedaan?

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik geloof dat hier ongeveer 156 miljoen voor nodig is, hoewel ik het precieze bedrag niet paraat heb. Ik moet eerlijk zeggen dat het heel lastig is om die dekking te vinden. Daarom ben ik erg benieuwd hoe de minister dit voor elkaar krijgt. Ik sluit af. Vorig jaar hebben de collega's Van Dekken en Dijkstra een motie ingediend over de financiering van Service Médical. Mijn collega van de PVV is hier ook al uitvoerig op ingegaan. Ik zou graag de stand van zaken van de uitvoering van deze motie willen weten.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Voorzitter. Het is goed om te zien dat er zo veel overeenstemming is over de manier waarop wij als Tweede Kamer naar de sport en de toekomst ervan kijken, of het nu gaat om de breedtesport of de topsport. Dat doet mij deugd, omdat het ook in maatschappelijk opzicht van belang is. Er gebeuren een heleboel goede en mooie dingen op de sportvelden, doordeweeks en in de weekenden.

Dat neemt niet weg dat we allen ook diep onder de indruk zijn van de dood van de grensrechter tijdens een amateurwedstrijd tussen junioren. De beste man is in elkaar geschopt en daarna overleden. Het is echt een afschuwelijke en verschrikkelijke daad, met alle gevolgen van dien voor de familie, hun vrienden en kennissen en verder iedereen die zich inzet voor het voetbal, en voor de maatschappij als geheel. Er zijn geen woorden voor. Ik heb daar bewust anderhalve week niets over willen zeggen. Ik heb er alleen maar over nagedacht, want het raakt diep.

Er zijn wel daden nodig, want het is zoals bondscoach Louis van Gaal van het Nederlands elftal het in het Algemeen Dagblad zei: «In mijn ogen zal de politiek eerst de kaders moeten aangeven en daarna moeten zij zorgen dat mensen die de waarden, normen en regels moeten handhaven, worden ondersteund en beschermd.» Ik ben het daarmee eens. Niet voor niets pleit de Partij van de Arbeid, evenals andere partijen, voor een veiliger sportklimaat en vroegen wij om daden die het amateurvoetbal en de sport veel veiliger zouden maken. Het actieplan naar een veiliger voetbalklimaat ontstond mede met als doel een veiliger sportklimaat te creëren, zodat iedereen met plezier kan sporten, zonder last te hebben van intimidatie of, nog veel erger, geweld.

Er werd ingezet op het voorkomen en het straffen van ongewenst gedrag en het stimuleren van gewenst gedrag. Er is 7 miljoen geïnvesteerd in het plan en ik begrijp dat de minister er nog eens 3 miljoen bij wil doen. De PvdA wilde het actieplan aanscherpen, zeker naar aanleiding van het verschrikkelijke drama rond de grensrechter, om zodoende de amateursport waar mogelijk veilig te krijgen, maar ook om alles en iedereen te doen beseffen wat zoiets eigenlijk betekent. Het is zeer te prijzen dat de minister inmiddels aan deze oproep heeft voldaan. Sinds vrijdag ligt er een breed gedragen plan. Dat is goed voor iedere betrokkene, daarvoor nogmaals onze complimenten. Hoe eerder er een eind komt aan welke vorm van geweld of intimidatie dan ook, hoe beter.

Ik heb er wel een aantal vragen bij. Hoe zorgen alle betrokken partijen ervoor dat eenieder die sport niet langer te maken krijgt met geweld? Ik weet dat het bijna onmogelijk is om niet langer te maken te krijgen met fysiek en verbaal geweld. Het is maar net hoe je het interpreteert, maar het mooiste of vervelende voorbeeld heb ik zelf meegemaakt. Ik ben seizoenskaarthouder bij FC Groningen. Ik was dus ook aanwezig bij de wedstrijd FC Groningen tegen VVV. Fictie en werkelijkheid of beeld en realiteit liepen die avond wel heel erg door elkaar. Terwijl ik dacht dat de scheidsrechter een gele kaart ging uitdelen aan de trainer van FC Groningen, bleek het een «respectbandje» te zijn. Er zaten 20.000 mensen in dat stadion en ik heb nog nooit zo'n oorverdovend gefluit gehoord. Ik kon zelf niet zien wat er gebeurde. Hoe beoordeelt de minister zo'n actie van scheidsrechter Gözübüyük, ook gezien het effect dat deze actie sorteerde op de tribune? Nogmaals, de actie was heel anders bedoeld dan de beleving daarvan in het stadion, ook door mijzelf. Ik zeg er direct bij dat ik enigszins groen gekleurd ben, dus dat zou er ook mee te maken kunnen hebben.

Is de minister het ook eens met de PvdA dat er bij incidenten een meldplicht voor clubs bij de KNVB moet komen en dat clubs die zich daar niet aan houden onmiddellijk uit de competitie moeten worden gehaald door diezelfde KNVB? Volgens het kabinet moet geweld tegen grens- en scheidsrechters even zwaar worden bestraft als geweld tegen hulpverleners, althans zo begreep ik minister Opstelten. Vanaf wanneer zal dit het geval zijn?

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Wij hebben daarvan ook kennisgenomen. Als je zwaarder gaat straffen, is de vraag natuurlijk waar de grens ligt. Om welke mensen gaat het dan?

De heer **Van Dekken** (PvdA): Dat is precies het dilemma. Het is een ingewikkelde vraag. Waar ligt de grens? Wat bestraf je? Hoe lang moet de straf zijn? Ik denk dat alles en iedereen die daarbij betrokken is daar heel nauwkeurig naar moet kijken. Het is evident dat elke vorm van geweld een straf verdient. Een tik op de vingers lijkt mij niet voldoende.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Kan ik hieruit begrijpen dat de PvdA toejuicht dat geweld tegen scheidsrechters net zo wordt bestraft als het geweld tegen hulpverleners?

De heer **Van Dekken** (PvdA): Elke vorm van geweld door wie dan ook moet gelijk worden behandeld. Op het moment dat je een grensrechter of een scheidsrechter belaagt, is dat geen uitzondering. Er moet zeker een passende straf voor komen.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Dat was niet de strekking van mijn vraag. Er is gezegd dat er extra zware straffen moeten worden opgelegd aan degenen die geweld gebruiken tegen scheidsrechters. Mijn vraag was wat de opvatting is van de Partij van de Arbeid zelf. Ik zie het dilemma wel, maar ik kan zelf niet inschatten waar je dan de grens moet leggen.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Wat ik heb gezegd was meer een vraag, een idee en een gedachte. Volgens de regering moet geweld tegen grens- en scheidsrechters even zwaar worden beoordeeld als geweld tegen hulpverleners. De minister van Justitie heeft dit gezegd. Als dit zo is, wanneer is dit dan het geval? Tegelijkertijd vind ik dat er gestraft moet worden op het moment dat er geweld wordt gepleegd. Dat kun je gelijktrekken met geweld tegen ambulancepersoneel. Over de Voetbalwet is al het nodige gezegd. De minister zei tijdens de vorige begrotingsbehandeling dat de huidige Voetbalwet pas goed kan worden beoordeeld na de evaluatie in 2012. Inmiddels is de evaluatie verschenen. In de aanbevelingen staat onder meer dat er moet worden gezocht naar de variaties in de wet en dat de wet meer op de praktijk en op de specifieke overlast toepasbaar moet worden gemaakt. Is de minister het met ons eens dat de initiatiefnota in grote lijnen wordt onderschreven door de evaluatie van de huidige Voetbalwet en dat het daarom wenselijk is dat de nieuwe Voetbalwet zo snel mogelijk wordt ingevoerd? Eigenlijk was dit al voor de campagne min of meer in kannen en kruiken. Nu wordt er vanuit de voetbalwereld meer dan ooit aangedrongen op de nieuwe Voetbalwet. Volgens mij is hierover brede overeenstemming. Ik vraag mij af wanneer de nieuwe Voetbalwet kan worden behandeld in de Kamer. Een ander punt betreft het onderzoek naar matchfixing. De PvdA en het CDA hebben dit inderdaad op de politieke agenda gezet. Het onderzoek komt er nu, maar de Partij van de Arbeid vraagt zich af of dit genoeg is. Er is herhaaldelijk aangekondigd dat strafrechtelijk onderzoek wenselijk is. Ook de directeur competitiezaken van de KNVB heeft dit gedaan. Kortom, gaat de minister, natuurlijk in overleg met de minister van Veiligheid en Justitie, een strafrechtelijk onderzoek eisen naar matchfixing in Nederland, wanneer de resultaten van het breedteonderzoek en andere ontwikkelingen – dat zeg ik er nadrukkelijk bij – hiertoe aanleiding geven? Kan de minister daarnaast aan de KNVB vragen om een onderzoek naar de vraag hoe het zit met matchfixing in het amateurvoetbal?

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik las laatst een interview met de schrijver van het boek FIFA Maffia. Hij zegt dat het grootste risico op matchfixing op dit moment niet alleen omkoping bij wedstrijden is, maar dat het vooral speelt bij wel of niet degraderen en wel of niet verliezen. Heeft de heer Van Dekken het idee dat er voldoende kennis en deskundigheid is bij politie en justitie om dit vraagstuk überhaupt aan te pakken?

De heer **Van Dekken** (PvdA): Ik heb de indruk van wel. Het hangt wel een beetje af van de capaciteit, de inzet en de betrokkenheid bij het vraagstuk. Ik weet nog goed dat er zelfs een beetje lacherig over werd gedaan, toen wij erover begonnen. Dit is echter een zeer ernstig probleem. Ik weet zeker dat hiervoor bij politie en justitie volop aandacht is. De vraag is hoe men het strafrechtelijke of het verdergaande, diepgaande onderzoek dat ik wil, in de praktijk zal brengen.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Vorige week is INTERPOL bij de KNVB op bezoek geweest. Dat was heel nuttig. Zoiets heeft INTERPOL ook in Italië gedaan. De Italiaanse regering heeft zich verbonden aan het onderzoek van INTERPOL. De Nederlandse regering heeft dat nog niet gedaan. Zou het wenselijk zijn dat ook de Nederlandse regering zich op dat punt aan INTERPOL verbindt?

De heer **Van Dekken** (PvdA): Ik pleit daar eigenlijk al twee jaar voor. Het antwoord is dus: ja, heel graag. Ik acht dat zeer noodzakelijk. Sterker nog, ik vind dat ongelooflijk belangrijk.

De heer **Huizing** (VVD): Ik heb aan de heer Van Dekken een vraag over matchfixing. Het is duidelijk dat justitie daaraan aandacht moet besteden, maar ook justitie heeft te maken met het stellen van prioriteiten. Waar zou de prioriteit van de heer Van Dekken liggen: bij de spelers, degenen die de wedstrijd kunnen beïnvloeden, of bij degenen die aan beïnvloeding doen door mensen om te kopen?

De heer **Van Dekken** (PvdA): De prioriteit moet liggen in een beter en nauwer contact met bijvoorbeeld de Duitse justitie. Deze beschikt over heel veel informatie over matchfixingkwesities die wellicht – ik zeg niet dat het zo is – de Nederlandse sport zouden kunnen raken. Als we daar nu eens mee beginnen, dan hebben we hopelijk het begin van een einde aan deze afschuwelijke ontwikkeling.

De heer **Huizing** (VVD): Ik kom toch nog even terug op dit punt, want volgens mij heeft de heer Dekken mijn vraag niet helemaal beantwoord. Het is uiteraard goed om hierover contact te hebben met andere landen, als die informatie hebben. De vraag blijft echter staan: waar gaat de eerste prioriteit naar uit, naar spelers die zich eventueel laten omkopen of naar de mensen hoger in de piramide, de mensen aan de top die daadwerkelijk omkopen en er uiteindelijk het meeste geld aan verdienen?

De heer **Van Dekken** (PvdA): Het spreekt vanzelf dat het gaat om het laatste. In elk boek, rapport en artikel staat immers dat het ergens hoog in de piramide plaatsvindt. Tegelijk is dat de meest onzichtbare wereld voor ons allen. Het feit dat ik in eerste instantie niet meteen heel concreet inging op de vraag van de heer Huizing, heeft te maken met de gedachte dat het verbazingwekkend is dat de Duitse justitie informatie zou hebben die niet wordt gebruikt of benut door de Nederlandse justitie. Dat heb ik niet verzonnen. Het staat niet alleen in elk artikel van Voetbal International, maar ook in het boek *We schieten je kapot* van de onderzoeksjournalisten Tom Knipping en Iwan van Duren, die zeer serieus met deze kwestie bezig zijn. Heel veel anderen doen hetzelfde. Voorzitter. Ik kom op sport voor de jeugd. De PvdA vraagt zich af hoe de 74 miljoen van mijn eerder aangenomen motie over het laten sporten van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen zich verhoudt tot het geld dat de regering in het regeerakkoord vrijmaakt voor sport voor arme kinderen. Hoeveel geld zal de regering besteden aan het Jeugdportsfonds en sportimpulsen? In het regeerakkoord staat een bedrag van 100 miljoen. Hoe wil de minister dit exact besteden? Het aantal vragen van het

Jeugdsportfonds stijgt alleen maar. Ik vraag de minister om hiermee sterk rekening te houden bij de financiering.

We vragen ons ook af waarom een substantieel deel van het in de motie bedoelde bedrag wordt ingezet voor buurtsportcoaches, die naar mij is gebleken voornamelijk dienen voor het verbinden van instituties in plaats van voor het toegankelijk maken van sportvoorzieningen voor de jeugd uit gezinnen met een laag inkomen. Is dit te corrigeren?

Over de gym op school zijn al heel concrete vragen gesteld. Ik sla dit onderwerp dus over. Ik ben het daar ontzettend mee eens.

Een andere, ook eerder in de Kamer besproken kwestie is sport in de wijk. Hoe zit het met de «Jantje Beton»-norm? Is er bij de aanleg van nieuwe wijken voldoende ruimte voor sport en beweging? We willen dit namelijk in alles bevorderen, zoals ook wel een beetje is beschreven in het regeerakkoord.

Ik heb ook nog een vraag over spelersmakelaars. Er lag een, volgens mij aangehouden, motie over licenseren. Vorig jaar zei de minister dat zij niet meteen wilde overgaan tot wetgeving en dat zij de groep eerst een kans wilde geven. We zijn een jaar verder, maar er is niets gebeurd. Hoe gaan we dit aanpakken? Gaan we dit als overheid zelf doen of laten we het helemaal lopen, met alle gevolgen van dien? Denk aan de wurgcontracten en de kindcontracten.

De antidopingwet komt er. Ik heb een paar vragen daarover. Is de minister bereid om de Dopingautoriteit een versterkte positie te geven? Is de minister bereid om een onderzoek te laten uitvoeren naar de omvang van illegale handel en de productie van dopinggeduide middelen in Nederland?

Ik kom op Service Médical. Ik heb het pleidooi van de collegapartijen gehoord. Dat ondersteunen we volledig.

Ik kom op de Youth Olympic Games, een internationaal evenement voor talenten van 14 tot 18 jaar. De organisatie wil deze vorm van spelen zo compact mogelijk houden en wil niet dat er grote infrastructurele investeringen worden gedaan. Bijvoorbeeld het gebruik van bestaande infrastructuur is een randvoorwaarde. Het gaat om sport, integratie – dat is heel belangrijk – onderwijs, cultuur en het tegengaan van obesitas bij kinderen. De focus ligt dus heel duidelijk op de jeugd en het bereiken van maatschappelijke doelen. Elk voorstel rond de Youth Olympic Games wordt gesteund door mijn fractie.

Tot slot heb ik nog één klein punt dat wel heel belangrijk is. Hoe zit het met het indienen of formuleren van het actieplan meiden- en vrouwenvoetbal?

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Voorzitter. De minister heeft een transfer gemaakt van het kabinet-Rutte I naar het kabinet-Rutte II. Ik zou ook kunnen zeggen: van het team-Rutte I naar het team-Rutte II. Er is een nieuwe opstelling en een andere tactiek. We wachten in spanning op de doelpunten. Voordat ik mijn betoog begin, wil ik een open vraag stellen aan de minister. Daar is vandaag wat ruimte voor, denk ik. Waarin gaat het sportbeleid van Rutte II verschillen van Rutte I? Zijn er naast de beslissingen over de Olympische Spelen nog andere koerswijzigingen?

Ik ga naar de werkelijkheid van alledag. 3 december overleed een grensrechter die ernstig was mishandeld aan zijn verwondingen. Dit is een afschuwelijke gebeurtenis, die heel veel indruk heeft gemaakt. Het is niet voor niets dat we het daar allemaal over hebben en dat dit heel veel vragen heeft opgeworpen naar de herkomst van dat geweld. Je kunt die misdaad niet terugbrengen tot één simpele oorzaak. Er is dus ook niet één simpele oplossing.

Mijn complimenten aan de minister over het topberaad dat zij snel heeft belegd met KNVB, gemeenten en politie. Een gemeenschappelijke en gezamenlijke aanpak is immers hard nodig. Meer betrokkenheid van mensen bij sportclubs is een belangrijk onderdeel van de oplossing. De

rol van de ouders is hier al vaak genoemd. Te vaak hebben ouders geen idee wat hun kinderen uitspoken op de club. Hoe kijkt de minister hiertegen aan? De primaire verantwoordelijkheid ligt natuurlijk bij de ouders, maar kan de minister uitleggen op welke manier dit terugkomt in het programma Naar een veiliger sportklimaat? Collega Huizing van de VVD heeft al gezegd dat er veel te weinig aandacht is voor verandering van spelregels. Daar is veel weerstand tegen. Hoe kijkt de minister aan tegen bijvoorbeeld de rugbyregels volgens welke geen woord mag worden gezegd tegen de scheidsrechter?

De minister van Veiligheid en Justitie wil de straffen voor geweld tegen arbiters verdubbelen. Ik snap deze reflex heel goed na die verschrikkelijke gebeurtenis, maar ik vraag mij wel af waar de grens ligt. Geldt dit ook voor geweld tegen trainers of tegen vrijwilligers die achter de bar staan? Wat D66 betreft, is het veel belangrijker dat de politie beter handhaaft. Als een club met problemen belt, dan moet de politie snel in actie komen. Graag wil ik hierop een reactie.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Steunt D66 ook het idee van de meldplicht voor clubs?

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): We hebben de afgelopen weken nog niet eens zo veel debatten gevoerd, maar het onderwerp van de meldpunten en de meldplicht vliegt ons om de oren. Ik vind dat wel lastig. Als je een meldpunt instelt, moet je zeker weten dat je daarop actie kunt ondernemen. Ik moet eerlijk zeggen dat het niet mijn eerste voorkeur heeft.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Die indruk heeft mevrouw Dijkstra in eerste instantie ook gewekt. Ik wilde het even geconcretiseerd horen. Ik dank haar voor haar antwoord.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Iedereen heeft al gezegd dat wij deze zomer hebben genoten van onze sporters tijdens de Olympische Spelen. Het is een geweldig evenement geweest. Twee maanden later kwam het regeerakkoord met de mededeling dat Nederland zich niet kandidaat stelt, althans dat er nu geen beslissing wordt genomen over de organisatie van de Olympische Spelen in 2028. Mijn fractie vindt het jammer dat deze stap nu al definitief is gezet. Er was afgesproken in 2016 te beslissen over onze kandidatuur. Ik wil van de minister horen waarom niet aan deze datum is vastgehouden.

Daaraan gerelateerd is het opdoeken van de Alliantie Olympisch Vuur 2028. NOC*NSF schrijft op haar site dat de waardevolle nalatenschap van het Olympisch Plan 2028 zorgvuldig zal worden geborgd. Ik vraag de minister waar die waardevolle nalatenschap uit bestaat. Wat is geleerd van het Olympisch Vuur? De ambitie om de Olympische Spelen in Nederland te organiseren, is op dit moment weggefallen. Wij hopen natuurlijk dat de ambitie om de Nederlandse sporters op Olympisch niveau te brengen niet wegvalt, zoals in het regeerakkoord staat. Ik zal het preciezer moeten formuleren; in het regeerakkoord staat natuurlijk niet dat de ambitie om de Nederlandse sporters op Olympisch niveau te brengen, wegvalt. Ik wil wel graag van de minister horen hoe een en ander wordt gerelateerd. Hoe houdt je de ambitie hoog, als je niet meer wilt organiseren?

In 2018 wil Rotterdam de Jeugd Olympische Spelen organiseren. Mijn fractie vindt dat een mooie ambitie, omdat het gaat om kampioenen binnen en buiten het veld. In het bidboek is sprake van 15 miljoen euro aan rijksbijdrage. Daarbovenop, zo heb ik begrepen, komen nog garanties van het Rijk van ongeveer 75 miljoen euro. De minister liet als demissionair minister al zien dat zij de ambitie van de Jeugd Olympische Spelen steunt, maar dat haar opvolger daarover moest beslissen. Ik wil graag een concreter antwoord krijgen. Wat gaat zij doen met de financiële bijdragen?

Gaat zij daar naar kijken? Wanneer neemt het kabinet een besluit over het trekken van de portemonnee?

Uit het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer hebben wij sterke signalen gekregen dat matchfixing hier wel degelijk voorkomt en dat blijkt ook uit publicaties. De fractie van D66 staat daarom achter het onderzoek dat de minister heeft aangekondigd. Kan zij ons al zeggen wanneer het onderzoek wordt gestart en wanneer het wordt afgerond? Om het probleem echt aan te pakken, is ook opsporing en vervolging nodig. Is het OM hier al mee bezig? Lopen er al zaken?

In Europa liggen nu raadsconclusies om matchfixing te bestrijden. Natuurlijk is een internationale aanpak heel belangrijk. Het probleem is grensoverschrijdend. Ik noem als voorbeeld de «belchinezen». Steunt de minister de Europese aanpak en wat is het vervolg?

Een deel van de sportuitgaven komt uit de loterijen. Volgens het regeerakkoord gaan eventuele extra afdrachten uit loterijen naar de sport. Betekent een lagere loterijomzet ook minder geld voor de sport en wat is de invloed van het nieuwe gokbeleid van dit kabinet op de loterijen?

Voor de fractie van D66 is een nationaal preventieplan een belangrijk speerpunt. Het sporten in de buurt speelt daarbij een belangrijke rol. In sommige armere wijken is slechts 6% lid van een sportvereniging. In sommige welvarender wijken gaat het om 60%. Het is een ongelooflijk groot verschil en dat moet echt kleiner. Wij zijn nu twee jaar bezig met sporten in de buurt. De minister heeft dit beleid zelf ingezet tijdens haar vorige periode. Hoe verloopt het beleid en wanneer kunnen wij een evaluatie verwachten?

Het Jeugdsportfonds geeft duizenden kinderen die opgroeien in armere gezinnen de kans om bij een sportvereniging te gaan. Wij hebben al eerder, in 2010, geprobeerd een financiering voor dit fonds te regelen, maar dat werd niet gesteund door de fracties van CDA, VVD en PVV. Gelukkig lees ik in het regeerakkoord dat het nu wel goed moet komen. Als ik echter de vragen bij de begroting van SZW lees, maak ik mij toch nog zorgen, want er is onduidelijkheid over de subsidie aan het Jeugdsportfonds. Wanneer wordt wel duidelijk wat er met de vervolgsubsidie voor 2015 en 2016 gebeurt? Is het geld al wel gereserveerd? Kan de minister een indicatie geven van de bedragen waarom het gaat? Op welk moment zal zij de Kamer hierover informeren?

Kan de minister tevens ingaan op de financiering van het Jeugdsportfonds in 2013 en 2014? Het aantal aanvragen loopt op van 18.600 vorig jaar naar waarschijnlijk 23.000 dit jaar. Ik vraag de minister of de subsidie voor de komende jaren voldoende gewaarborgd is.

Om te zorgen dat alle kinderen grootgebracht worden met sport, zijn gymlessen cruciaal. In het regeerakkoord staat dat het kabinet daarnaar streeft. Dat is een vrij vage zin, dus met mevrouw Bruins Slot vraag ik de minister hoe zij dit denkt te bereiken. Kan de minister een nulmeting toezeggen, zodat wij ook inzicht hebben in de bereikte resultaten?

In het regeerakkoord van het kabinet-Rutte I stond eveneens dat er werd gestreefd naar meer gymlessen. Wat is daarvan terechtgekomen? «Niets», hoor ik rechts van mij fluisteren.

Voor meer gymlessen moeten er voldoende gekwalificeerde gymlaren zijn. Vanuit het land krijg ik veel signalen dat dit niet het geval is. Krijgt de minister deze signalen eveneens en wil zij deze problematiek in kaart brengen? Een belangrijke oorzaak van het tekort is gelegen in het feit dat bewegingsonderwijs geen verplicht onderdeel meer is op de pabo. Graag hoor ik van de minister hoe zij deze relatie ziet.

Voorzitter. Hoeveel tijd heb ik nog?

De **voorzitter**: U hebt nog drie minuten.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Goed, dan kan ik mijn verhaal rustig afmaken.

De **voorzitter**: Dat is inclusief de tweede termijn.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Oké, dan beperk ik mij tot het maken van een opmerking over Service Médical. Ik sluit mij aan bij wat daarover gezegd is. De minister heeft gezegd dat zij bereid was om deze organisatie nog even te blijven subsidiëren. Zij heeft de toezegging gedaan om met Service Médical in gesprek te gaan. Dat is meer dan een jaar geleden toegezegd, maar dat gesprek zal pas in januari van het volgend jaar plaatsvinden. Graag ontvang ik van de minister duidelijkheid over de wijze waarop zij haar toezegging denkt na te komen.

Ten slotte merk ik op dat sport voor de D66-fractie van groot maatschappelijk belang is. Veilig sporten en voldoende mogelijkheden om te sporten, dat moet mogelijk zijn voor jong en oud, ook in de toekomst.

De **voorzitter**: Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van de eerste termijn van de Kamer. Het wordt voor iedereen een vroege lunch. De minister zal antwoorden na de lunch.

De vergadering wordt van 11.00 uur tot 12.15 uur geschorst.

Minister **Schippers**: Voorzitter. Ik dank de leden hartelijk voor hun inbreng en vragen in eerste termijn.

Dit jaar zien we in feite twee totaal verschillende kanten van de sportmedaille. Tijdens de Olympische Spelen turnt Epke Zonderland naar goud aan de rekstok. Drie vluchtelementen achter elkaar: nooit eerder vertoond. Beelden die extra mooi zijn omdat het plaatje dan helemaal klopt: de excellente topsporter, de toegankelijke en sympathieke persoon, ambassadeur van de sport. Een voorbeeld voor velen.

Dit jaar zijn we echter ook verschillende malen geconfronteerd met een schaduwzijde van de sport. Alle leden hebben al gerefereerd aan het treurige dieptepunt dat zich twee weken geleden voordeed. Een scheidsrechter werd zodanig mishandeld dat hij aan zijn verwondingen bezweek. Ieder incident op en rond het sportveld is er één te veel, maar de dood van Richard Nieuwenhuizen, een vader die vrijwillig als grensrechter actief was bij een voetbalwedstrijd van zijn zoon, beschouw ik als een dieptepunt van het sportjaar 2012. Mijn medeleven, dat ik hun ook persoonlijk heb kunnen overbrengen, gaat uit naar zijn nabestaanden. Voor mij staat vast dat wij dergelijk excessief geweld nooit en te nimmer mogen accepteren. De daders moeten worden aangepakt, in eerste instantie strafrechtelijk, maar zeker ook tuchtrechtelijk. Naar aanleiding van deze gebeurtenis is een brede maatschappelijke discussie op gang gekomen. Dat is goed en belangrijk. We kunnen ook niet zonder. De KNVB heeft het hele amateurvoetbal een weekend stilgelegd. Verenigingen zijn het gesprek aangegaan met hun leden en bij wedstrijden in het betaald voetbal is een minuut stilte gehouden. Ook in andere takken van sport is aandacht geschonken aan geweld op de velden.

Afgelopen week heb ik een topberaad over maatregelen tegen geweld in de sport gehouden met de relevante ministeries, gemeenten, politie en de sportsector, want het probleem vraagt om een brede aanpak. Dit overleg zal over drie maanden een vervolg krijgen. Ik heb de Kamer per brief geïnformeerd over dit beraad en het vervolg. Het was kort voor het debat, maar beter kort voor het debat dan na het debat, want dat is helemaal vervelend. Overigens heb ik niet de illusie dat de overheid dit kan voorkomen of afschaffen. Als wij het geweld op de sportvelden, maar ook in de uitgaanswereld of in de gezondheidszorg, met een wet konden afschaffen, hadden wij dat allang gedaan. Dit is iets wat breed in de samenleving voorkomt en waarbij wij allemaal een rol dienen te spelen. Het heeft naar mijn mening echter ook te maken met het accepteren van autoriteit en gezag, met gewoon luisteren naar wat een scheidsrechter beslist en het accepteren van zijn beslissing. Dat vergt een fundamentele

omslag die diep intreedt in gedrag en cultuur. Mevrouw Bruins Slot noemde het al. Je kunt dan twee dingen doen. Je kunt zeggen dat we er niks aan doen omdat we er niks aan kunnen doen. Je kunt er ook iedereen bij betrekken die in dezen iets kan betekenen en wél gaan kijken hoe wij dit te lijf kunnen gaan, terwijl iedereen daarbij zijn eigen verantwoordelijkheid neemt. Dat is hier namelijk aan de orde.

In het regeerakkoord onderschrijft dit kabinet opnieuw het belang van sport. Dat betekent dat ik mijn beleid op veel terreinen kan voortzetten. Dat is eigenlijk ook het antwoord op de vraag van mevrouw Dijkstra. Al langere tijd blijkt uit de inbreng van de Kamerleden dat er echt eensgezindheid is over het sportbeleid. Het is ontzettend belangrijk om consistentie te hebben in wat je opbouwt. Het mag niet voorkomen dat ieder kabinet het hele boeltje weer omgooit en andere zaken oppakt; er moet consistentie in zitten. Op onderdelen dienen zich wel accentverschuivingen aan. Ik noem de extra focus op sportdeelname van jeugd uit gezinnen met een laag inkomen. Dat loopt overigens nu voornamelijk via Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Enkele leden vroegen al naar de stand van zaken in dezen. In het kader van de behandeling van de begroting van Sociale Zaken wordt daar nog met de Kamer over gedebatteerd.

Aanstaande donderdag, zo heb ik begrepen, is er een vervolgoverleg hierover met Sociale Zaken.

De uitbreiding van het aantal gymuren in het primair onderwijs is een constante, die ook in het vorige regeerakkoord was opgenomen. De constante is echter ook dat dit lastig is te realiseren.

Een andere constante is meer groen en meer beweegruimte in de wijken en buurten. Dat betreft met name ruimtelijke ordening: gemeenten, provincies en in laatste instantie het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Zijn er andere ministeries die op dit vlak accenten leggen, dan zal ik met hen meekijken, of het nu gaat om Sociale Zaken, om Onderwijs of om I en M. Ik zal daarbij zelf een inbreng leveren, maar er ook voor zorgen dat ik weet waar de verantwoordelijkheid ligt: de verantwoordelijkheid om financiën vrij te maken, de verantwoordelijkheid om dat in te richten. Die verantwoordelijkheden liggen bij andere ministeries. Net als het afgelopen jaar, zal ik ook deze periode met deze ministeries rond de tafel gaan zitten om te bekijken hoe zij dat doen en of zij dat op zo'n manier doen dat wij ons daarbij kunnen aansluiten.

Ik zie dat mevrouw Bruins Slot wil interrumperen maar ik wil nog één punt noemen waarop wij afwijken van het beleid van het kabinet-Rutte I. Dat is de ambitie met betrekking tot het bid voor de Olympische Spelen.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): De minister zegt dat de ambitie om tot meer gymlessuren te komen, een constante is. Kijkt zij in de komende periode ook met de minister van OCW mee of dit gerealiseerd wordt? Het budget dat er nu voor gereserveerd is, is zowel voor de professionalisering van leraren als voor meer gymlessuren op school bedoeld. Dat maakt het lastig. Is de minister niet enigszins verontrust dat de prioriteit straks ligt bij de professionalisering van de leraren, en niet bij het toenemen van het aantal gymlessuren op school?

Minister **Schippers**: Het is een vooruitgang dat er budget is. Hoe moeilijk dat ook is! Een aantal woordvoerders heeft de problematiek geschetst. Dat budget ligt niet zomaar klaar op de plank. Ik vind het al een hele vooruitgang ten opzichte van de vorige keer dat er in ieder geval een begin van een budget is. Ik moet natuurlijk met het ministerie van OCW, in dit geval de staatssecretaris, overleg voeren over de prioriteiten die daarbij gesteld worden. Dat zal ik ook zeker doen. Het is geen geheim dat ik het doel, het meer bewegen op school, ontzettend belangrijk vind. Ik zal er dus zeker bovenop zitten.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik ken de geschiedenis. Het is inderdaad een vooruitgang dat er nu iets van een budget ligt. De minister gaat dus overleg voeren. Wanneer kan zij ons duidelijkheid geven over de wijze waarop en wanneer het gerealiseerd zal worden en over de precieze verdeling? Wat wordt aangewend voor de professionalisering van de leraren en wat wordt aangewend voor de sportlessen op school?

Minister **Schippers**: Ik zeg expres dat bij deze focuspunten het zwaar-
tepunt bij andere ministeries ligt. Ik kijk en denk mee en ik zal mij er volledig voor inzetten om vanuit de sport gezien het maximale eruit te halen. Maar de staatssecretaris van OCW schrijft de brief aan de Kamer. Hij geeft aan wat, wanneer, hoe et cetera. Als het alleen over dit punt gaat, is het mogelijk dat ik de brief meeonderteken, maar het primaat ligt natuurlijk bij OCW. Ik kan het primaat daarvan niet overnemen en eigenstandig elementen bij het ministerie van OCW weghalen.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik begrijp de taakverdeling. De minister heeft zojuist gezegd dat zij er bovenop zal zitten. Dat betekent wat. Maar het kabinet is natuurlijk één geheel. Ik kan het kabinet dus via deze minister vragen om ons over een tijdje te informeren over de precieze uitwerking van een en ander.

Minister **Schippers**: Ik zal dit laten weten aan mijn collega van OCW. Het ligt overigens wel voor de hand dat hij dat gaat doen. Ik heb alleen geen inzicht in de termijn waarop hij daarover zal rapporteren. Wij spreken uiteraard met één mond, maar de Kamer is natuurlijk ook één. Ik heb overigens samen met OCW een brief naar de Kamer gestuurd. Dat is geen afmakertje. Ook vorige keer heb ik samen met Onderwijs heel goed naar sport gekeken. Toen hebben we ook gezamenlijk een brief aan de Kamer gestuurd. De minister van OCW was daarbij de eerste ondertekenaar en ik de tweede. De Kamer heeft gezien dat de inhoud van die brief in grote mate overeenkomt met datgene wat ik communiceer, omdat wij gewoon op die dossiers samenwerken. Ik ga echter niet over het budget voor onderwijs. Daar gaat OCW uiteraard zelf over. Ik zit erbovenop, zoals ik al heb aangegeven.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Ik weet niet of de minister daar nu op doorgaat, maar ze zei dat zij een consistent sportbeleid voert. Er is inderdaad niet echt sprake van een andere beweging. Ik wil heel graag weten wat de stand van zaken is bij het tot nu toe uitgevoerde beleid met betrekking tot sporten in de buurt. Ik heb gehoord dat er problemen zijn met de publiek-private samenwerking. Ik heb gehoord dat die niet zo gemakkelijk verloopt. Ik wil heel graag weten hoe het daarmee staat. Kan de minister ons daarover informeren? Wat is er tot nu toe van die vernieuwende aanpak die de minister voor ogen heeft, terechtgekomen? Het beleid heeft in de afgelopen twee jaar gestalte gekregen. Hoe ziet zij dat voor de komende vier jaar?

Minister **Schippers**: Dat is altijd wel een punt. Ik ben daar twee jaar geleden wel mee begonnen, maar dan staat het nog niet op het moment dat je het aankondigt. Je ontwikkelt een programma, dat vervolgens in gang wordt gezet. Het programma is in 2011 ingegaan. Ik heb gezegd het te zullen monitoren. Ik heb overigens een heel pakketje over sport en bewegen in de buurt, want alle leden hebben er veel vragen over gesteld. Straks zit dat bij de antwoorden. Wij monitoren en evalueren natuurlijk of het beleid iets positiefs oplevert, want anders zit je een beetje in het luchtledige te turen. Eind volgend jaar sturen we de eerste resultaten ervan naar de Kamer, zodat zij kan beoordelen of de resultaten goed zijn of dat ze het beter zou willen. Het is dus niet dat wij gewoon maar wat doen en verder niet kijken of het enig effect heeft.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Ik kom er dan straks op terug.

Minister **Schippers**: Voorzitter. Ik kom te spreken over de Olympische Spelen. Voor betrokkenen is het een teleurstelling dat het vergezicht op een eventueel bid uitbrengen voor de Olympische Spelen 2028 in ieder geval vooralsnog is ontnomen. Er is maatschappelijk en politiek gezien onvoldoende draagvlak voor dit streven, zeker in een tijd waarin op zo veel terreinen radicaal moet worden bezuinigd. Ik zal zorgen voor een zorgvuldige afbouw van de gesubsidieerde activiteiten rond Olympisch Vuur. Ook zet ik het jaarlijkse draagvlakonderzoek stop. Wel houden we de ambitie om Nederland op Olympisch niveau te krijgen met betrekking tot de sportprestaties. Er zijn investeringen gedaan in het kader van de stip op de horizon om Nederland aan het sporten te krijgen, natuurlijk in eerste instantie onze jeugd, want jong geleerd is oud gedaan, maar met onze jeugd ook hun ouders en hun grootouders. Die ambitie blijft onverminderd hoog. Er zal ook onverminderd beleid op worden gevoerd en geld in worden gestopt.

Bijna de helft van de volwassenen heeft overgewicht. Een derde van de volwassenen beweegt te weinig. Dat moet veranderen, willen we de gezondheidszorg betaalbaar houden. Veel mensen sporten en bewegen niet omdat ze drempels ervaren. Om die drempels zo veel mogelijk weg te nemen, is het programma Sport en Bewegen in de Buurt opgesteld. Uitgangspunt daarbij is het matchen van vraag en aanbod op lokaal niveau. Daarvoor is er samenwerking nodig tussen lokale partijen. Ik zie dat die samenwerking vaker tot stand komt. In 373 gemeenten staan nu 2300 fte aan buurtsportcoaches. Dat heeft een behoorlijke vlucht genomen.

Het programma de Sportimpuls richt zich op opstartkosten en lokale samenwerking. Je ziet dat grote gemeenten wel weten hoe ze het moeten doen met zo'n buurtsportcoach, maar dat er in kleinere gemeenten of gemeenten die er geen ervaring mee hebben, opstartkosten zijn om dit tot een succes te maken. Deelname aan dit programma is niet vrijblijvend, want de voorwaarde is dat je het vervolgens inschakelt in het buurtsportcoachprogramma.

Via de 170 projecten die in 2012 vanuit de Sportimpuls zijn gefinancierd, zien we dat er ook op dit vlak een behoorlijke gang in zit. De projecten zijn heel verschillend in omvang, aard en opzet omdat ze allemaal zijn vormgegeven vanuit de lokale behoefte, dus niet vanuit wat wij hebben gedefinieerd maar van onderop. Daarbij moeten sportaanbieders verplicht gebruikmaken van kansrijke interventies die wij hebben opgenomen. Een goed voorbeeld is het programma B-Fit. Bijna 400 kinderen uit dit programma namen deel aan een onderzoek. Het percentage kinderen met overgewicht daalde van 17% naar 13%. Het percentage kinderen met obesitas daalde van 3,3% naar 1,5%. Dat is allemaal nog fors, maar het gaat wel de goede kant op. Minder dan de helft van de kinderen beweegt voldoende en een grote groep kinderen kampt met overgewicht. Daarom wordt in 2013 de Sportimpuls uitgebreid voor kinderen met overgewicht. Een taskforce onder leiding van Onno Hoes heeft uitgezocht welke praktische belemmeringen er zijn bij het realiseren van lokaal sport- en beweegaanbod. Het advies van de taskforce en mijn conclusies daaruit stuur ik de Kamer begin 2013 toe.

De leden hebben het er niet over gehad, maar ik wil het toch even noemen: de inzet op nationaal niveau voor de sportparticipatie van mensen met een beperking is onverminderd groot en wordt doorgezet. Sporten en bewegen zijn niet alleen leuk om te doen, maar zijn ook goed voor de gezondheid, voor «samen verliezen, samen winnen» en voor de samenhang in de groep. Juist deze kwetsbare groep, die zelfvertrouwen nodig heeft, die grenzen moet leren verleggen en die geactiveerd moet worden om te participeren in de samenleving, heeft onverminderd onze aandacht nodig. Wij proberen die aandacht te geven door zoveel mogelijk

aan te sluiten bij het reguliere sport- en beweegaanbod. Waar dat niet mogelijk is, doen we het door middel van een aangepast sportaanbod in de vorm van programma's zoals Special Heroes, gericht op kinderen in het speciaal onderwijs, of «Zo kan het ook» voor mensen in een zorginstelling.

Ik probeer nu per onderwerp de vragen te beantwoorden die gesteld zijn, en begin met een veilig sportklimaat. Ik heb de Kamer daarover een brief toegestuurd. Het is een van de zaken waarover wij iets hebben afgesproken. Dan wordt er een programma ontwikkeld en dan pas kan dat programma echt in gang worden gezet en van start gaan. Het is nu nog heel erg vroeg om dat programma te beoordelen. De nationale overheid stopt er per jaar 7 miljoen in en het is een heel divers programma. Een aantal Kamerleden vroeg wat we nu eigenlijk aan preventie doen. Een heel belangrijke en zware poot van het veilig sportklimaat is preventie. In de brief die ik de Kamer gestuurd heb, staat dat tot nu toe al 32 bonden hebben meegedaan. Dat is veel in dit vroege stadium. 42 bonden hebben ingetekend voor 2013. Bij 56 bonden, dat is 95% van de sporters, is het tuchtrecht geïnventariseerd. Dat wordt in 2013 meer op elkaar afgestemd en geprofessionaliseerd. Bij 20 bonden is er specifiek aandacht voor spelregels. Er is ook een theatervoorstelling die een spiegel moet voorhouden aan de sporters. Die is tot nu toe door 10.000 mensen bezocht en 4000 scheidsrechters hebben de module «Mentale weerbaarheid» gevolgd.

Een aantal Kamerleden vroeg wat ik verwacht naar aanleiding van het topberaad. Ik zie dit als een hardnekkig probleem dat niet alleen in de sport optreedt, maar helaas veel breder. Ik zie het in het uitgaansleven en in de gezondheidszorg ook. Eigenlijk hebben we in het topberaad heel erg veel gesproken over nieuw normbesef, een nieuw normbesef dat nodig is en waarbij het niet vrijheid, blijheid is, maar waarin men gezag en autoriteit tolereert en accepteert, en daar ook naar luistert. Vanuit het nieuwe normbesef dat we daar besproken hebben, hebben we ook met elkaar gekeken wat wij daar vanuit onze eigen verantwoordelijkheid aan kunnen doen. Iedereen heeft geformuleerd wat de verschillende partijen daaraan kunnen doen en er is besloten om na drie maanden weer bijeen te komen, zodat we elkaar kunnen aanspreken op wat er nu van terecht is gekomen. Inzake dat nieuwe normbesef heeft de KNVB aangegeven, in het betaalde voetbal veel meer aandacht te willen voor en veel meer te willen hameren op de voorbeeldfunctie die profvoetballers hebben. De eredivisie wordt iedere zondagavond met het bord op schoot ook door heel veel kleine jongetjes bekeken. Daar moet dus het goede voorbeeld worden gegeven. De KNVB heeft aangegeven, het eigen normatieve kader te vernieuwen. De bond gaat volgende week met alle partijen in het betaalde voetbal om de tafel om te komen tot stringentere regelgeving en een betere naleving van de bestaande regels voor het gedrag op en rond de velden. Dat heeft directeur betaald voetbal Bert van Oostveen aangegeven. De bond wil dat dit staat en kan ingaan zodra het nieuwe seizoen na de winterstop van start gaat.

De voorzitter: Dat bord op schoot komt denk ik veel mensen bekend voor. Ik zie de heer Huizing.

De heer Huizing (VVD): Ik ben blij met de antwoorden van de minister. Het is goed dat veel bonden actief bezig zijn met de invoering van beleid om naar een veiliger sportklimaat te komen. Nu ben ik zo benieuwd hoeveel clubs echt actief bezig zijn met het implementeren van dit nieuwe beleid. Heeft de minister daar gegevens over?

Minister Schippers: Wij kunnen het aantal aanvragen met het beschikbare budget niet eens aan. Als veel verenigingen hierin een rol voor zichzelf zien en dit juist nu willen doen, willen wij bekijken of wij van

het moment gebruik kunnen maken om dit te faciliteren. Daarom heb ik, samen met de andere partijen van het programma Naar een veiliger sportklimaat, de vraag gesteld of wij niet kunnen herprioriteren, zodat wij de verenigingen die nu geïnspireerd zijn om mee te doen, erbij kunnen betrekken.

De heer **Huizing** (VVD): Uiteraard is de kans op succes veel groter als een vereniging er zelf mee komt, want dan is bij die vereniging blijkbaar het urgentiegevoel aanwezig. Ik denk echter dat het net zo belangrijk is dat juist de verenigingen die niet reageren, actief worden benaderd, en misschien ook enigszins worden gedwongen om hieraan mee te doen. In mijn leven buiten de politiek ben ik voorzitter van een voetbalvereniging, en ik moet eerlijk zeggen dat ik weinig merk van de KNVB als het om dit project gaat. Dat vind ik jammer.

Minister **Schippers**: Dit project is nog pril. Iedereen doet alsof het al heel lang loopt, maar er is eerst een aanloop voor de ontwikkeling ervan. Nu al hebben zich echter zo veel verenigingen hiervoor aangemeld dat er voor ons reden is om te bekijken hoe wij dat versneld kunnen faciliteren. De heer Huizing kan wel vragen om alle verenigingen die zich niet hebben aangemeld, te benaderen, maar laten wij beginnen met de verenigingen die zich wel al hebben aangemeld. Voor aanvang van het nieuwe seizoen zijn 9500 verenigingen opgeroepen tot sportief gedrag en respect voor elkaar. Een derde van die verenigingen gaat daarmee aan de slag. Moeten wij de andere twee derde dan niet dwingen? Ik zou zeggen: laten wij beginnen met die ene derde, want die kunnen wij nog niet eens faciliteren.

De heer **Huizing** (VVD): Ik heb het gevoel dat de clubs die zichzelf aanmelden, ook de clubs zijn die over het algemeen het besef van de noodzaak hebben. Misschien is het verstandiger om de focus te leggen bij de verenigingen die zich niet aanmelden. Ik denk dat de sportbonden en zeker de KNVB heel goed in beeld hebben welke verenigingen de meeste problemen geven en bij welke verenigingen dit project het meest nodig is.

Minister **Schippers**: Bij dit soort dingen vind ik het wel heel belangrijk om de verantwoordelijkheden uit elkaar te houden. Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid. De rijksoverheid heeft haar verantwoordelijkheid genomen door dit programma samen met de sport te ontwikkelen en er miljoenen per jaar in te stoppen. Bovendien heeft de rijksoverheid een heel ambassadeursproject opgetuigd, waarop ik later terugkom. Ook de buurtsportcoaches zullen worden ingezet om dit nieuwe normatieve kader uit te dragen in de wijken. Dat kan ook, aangezien er gefinancierd wordt. Wij moeten echter ook bekijken waar de verantwoordelijkheden van de KNVB en zijn leden en van de verenigingen zelf liggen. Zij moeten hun eigen verantwoordelijkheid nemen om dit op te pakken en uit te dragen. Voorzitter. Voorgesteld werd om een sportvereniging die niet actief aandacht besteedt aan het tegengaan van agressie en geweld rond de velden, niet meer met gemeenschapsgeld te ondersteunen. Ik ben het er helemaal mee eens dat sportverenigingen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Dat hebben wij tijdens het topberaad ook besproken. Overigens – dit was ik nog vergeten te zeggen – is het normatieve kader niet alleen bedoeld voor het betaald voetbal. Ook het amateurvoetbal heeft zich daarbij aangesloten. De rijksoverheid verleent geen rechtstreekse subsidie aan verenigingen. Wij kunnen die dan ook niet intrekken. Gemeenten verlenen af en toe wel subsidie, in ieder geval aan amateurverenigingen, waarover het hierbij gaat. De gemeenten willen verantwoordelijkheid nemen, zoals zij tijdens het beraad ook hebben aangegeven. Namens de VNG heeft mevrouw

Jorritsma dit punt zelf ingebracht in het topberaad. Wij zullen dus zien waar zij over drie maanden mee terugkomt. Mevrouw Klever vroeg om registratie van nationaliteit. Op basis van discriminatiebepalingen in de Wet politiegegevens, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en de Grondwet mag etniciteit niet geregistreerd en gecommuniceerd worden. De aanpak van incidenten moet gericht streng zijn, en als etniciteit een rol speelt en we daarop maatwerk denken te kunnen leveren, moeten we dat zeker niet nalaten. Ik heb veel Marokkaanse ouders gesproken die zeiden dat hun gemeenschap onder dit soort incidenten te lijden heeft, omdat zij daardoor een stempel opgedrukt krijgt. Dan zeg ik: misschien kunt u daar als Marokkaanse vereniging in eigen kring iets aan doen en hiertegen opstaan, in de media maar ook op lokaal niveau. Er is dus geen sprake van dat ik het beestje niet bij de naam wil noemen. Als er problemen zijn met een Marokkaanse club, moet je die club aanpakken op een effectieve manier. Er zijn in het afgelopen jaar echter 105 teams uit de competitie gehaald. Ik vind het vernauwen van dit probleem tot een Marokkaans probleem dus heel onverstandig, omdat de rest dan kan zeggen: ik ben geen Marokkaan, dus het is niet mijn probleem! Dat is veel te simpel. Daarmee zouden we ook kansen laten liggen die wij moeten pakken om het geweld in de sport tegen te gaan. Of het nu een Antilliaanse club is, een Friese blanke jongetjesclub of een Marokkaanse club, we moeten bekijken hoe we maatwerk kunnen leveren in het sanctioneren van en het optreden tegen zo'n exces.

Mevrouw **Klever** (PVV): Hoe kan de minister er zo van overtuigd zijn dat het geen Marokkanenprobleem is als de etniciteit niet geregistreerd wordt bij geweldsincidenten?

Minister **Schippers**: Door gewoon veel naar sportwedstrijden te gaan en te bekijken wat er gebeurt. Daar zie ik ook heel veel autochtone jongetjes over de schreef gaan. Ik heb een scheidsrechter gesproken die door de mobiele eenheid moest worden ontzet en naar zijn huis gebracht moest worden. Dat waren puur blanke clubjes met jongens van 12 jaar! Dat waren Nederlandse jongens. Als wij het dus een Marokkaans probleem noemen, voelen deze clubs zich niet aangesproken. Ik wil iedereen aanspreken. Ik vind dit gedrag niet te tolereren, van niemand. Het maakt me niet uit van welke afkomst iemand is.

Mevrouw **Klever** (PVV): De minister heeft geen oog voor de feiten, zoals het doodtrappen van een grensrechter, het slaan van een scheidsrechter en het springen op een gewonde sporter. Het zijn allemaal Marokkanen. Er zijn misschien incidenten met Nederlanders, maar voor het grootste deel is het echt een Marokkanenprobleem. De statistieken bevestigen dat: 65% van de jongeren van Marokkaanse afkomst is in aanraking geweest met de politie. Ik vind het dus teleurstellend dat de minister dit niet wil erkennen.

Minister **Schippers**: Mevrouw Klever vraagt mij hoe ik kan weten dat het geen Marokkanenprobleem is als we het niet mogen registreren. Dat geldt dus ook voor haar. Zij weet het ook niet. We zien wel dat in alle rotlijstjes bepaalde groepen jongeren meer voorkomen dan andere groepen. Daarop moeten wij gericht beleid voeren. We moeten dan het beestje bij de naam noemen: daar hebben we problemen met Antilliaanse jongeren en daar met Marokkaanse jongeren en daar met autochtonen clubs. We moeten dan beleid maken dat goed ingrijpt in die problemen, bij alle drie de clubs.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik deel wat de minister zegt. Het gaat er niet om waar je vandaan komt, maar hoe je je gedraagt. Het maakt niet uit of

je allochtoon bent of Nederlander; je hoort je gewoon te gedragen. Dat nieuwe normbesef hoort er ook op en rond het veld te komen. De minister vindt ook dat je bij het ene probleem ander maatwerk zult moeten leveren dan bij het andere probleem. Zij is bereid om naar de situatie te kijken. Ook de clubs moeten bekijken hoe zij verschillende groepen anders aan kunnen pakken.

Minister **Schippers**: Dat klopt. De club Forum heeft zich bijvoorbeeld bij ons gemeld om mee te denken. Ik vind dat belangrijk. Ik vind het ook belangrijk om gerichte actie te ontplooiën die effectief is voor het geval waar het op dat moment om gaat. Ik wil de clubs er dus zeker actief bij betrekken. De heer Van Dekken legde mij een geval voor van het tonen van een respectbandje. Ik vond dat zelf een goede actie. De scheidsrechter wees daarbij in een vol stadion op het woord respect. Dat het publiek hem daarbij uitfloot, zoals de heer Van Dekken ook aangaf, vind ik eigenlijk heel triest. Robert Maaskant, de trainer van FC Groningen, zou zelf het goede voorbeeld moeten geven en beslissingen van de scheidsrechter moeten accepteren.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Dank voor het antwoord. Het publiek floot de scheidsrechter niet uit vanwege het feit dat hij dit bandje toonde, want dat zag het publiek niet. Dat is juist het punt. Hij werd uitgefloten omdat hij een sanctie wilde nemen ten opzichte van trainer Maaskant. Dat illustreert maar wat er in zo'n stadion met beleving en sfeer kan gebeuren en hoe snel de sfeer kan omslaan. Ik had hier zelf ook wel een beetje last van. Maar nogmaals, dat is subjectief groen gekleurd, vandaar.

Minister **Schippers**: Dan ziet u misschien ook in hoe moeilijk het is om dat tegen te gaan. Ik denk in ieder geval dat de intentie goed was en dat het gaat om respect. Als ik naar een sportwedstrijd kijk, vraag ik me bij bepaalde besluiten ook vaak af of de scheidsrechter gek is geworden, maar je kunt hier op verschillende manieren op reageren. Wij moeten met elkaar naar een situatie toe waarin wij niet op dat moment richting de scheidsrechter reageren, maar achteraf het gesprek aangaan als er echt foute beslissingen zijn genomen. Juist volwassen mensen moeten in dezen het voorbeeld geven voor onze jongeren, die het allemaal nog moeten leren en die daar 's avonds naar kijken of misschien met hun vader in het voetbalstadion zitten.

Mevrouw Bruins Slot en anderen hebben gevraagd naar een zwarte lijst voor personen die ernstig overlast geven. Daar zitten de volgende haken en ogen aan. Het systeem moet worden getoetst aan de Wet bescherming persoonsgegevens en de protocollen van het College bescherming persoonsgegevens. Om een dergelijke systeem in te voeren, dienen gedragscodes, statuten en tuchtreglementen op orde te zijn. Ook deze onderwerpen maken mede daarom deel uit van het actieplan. Het ontwikkelen, opzetten en invoeren van registratiesystemen bij bonden en verenigingen is een andere factor. Wie zijn er bevoegd om in het systeem te kijken en wie zijn er bevoegd om met het systeem te werken? Wat is de fraudegevoeligheid van het systeem? Je wilt niet dat mensen het systeem gebruiken om de buurman of de nieuwe vriend van hun dochter te checken. Bovendien moet je besluiten en beschrijven welke excessen het betreft, en bepalen na hoeveel keer en hoelang iemand mag worden uitgesloten. In januari 2013 is duidelijk welke hobbels nu nog moeten worden genomen om te komen tot een zwarte lijst. Vanaf februari wordt een begin gemaakt met een plan van aanpak van de uitvoering hiervan. In de loop van 2013 wordt dan duidelijk of een dergelijke lijst daadwerkelijk realiseerbaar is.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Dat was een indrukwekkende lijst van nog te nemen drempels. Het CDA is benieuwd hoe de brief in januari eruitziet.

Behalve een zwarte lijst voor personen is er ook weleens gepleit voor een zwarte lijst voor sportverenigingen. Maar laten we ook aan de andere kant kijken. Mijn collega Peter Oskam, voormalig professioneel scheidsrechter, zei dat je bij voetbalverenigingen eigenlijk weer een ballotagecommissie zou moeten invoeren om aan de voorkant al een gesprek te voeren met de mensen die lid worden. Hoe kijkt de minister aan tegen een dergelijke suggestie?

Minister **Schippers**: Ik vind het heel goed als de voor- en nadelen van dergelijke suggesties ook bij de verenigingen zelf worden besproken. Ik vind het belangrijk om eerst de verenigingen eens te laten bekijken wat zij hiervan vinden. De rijksoverheid kan wel van alles vinden, maar het zou goed zijn als de verenigingen hierover zelf het gesprek met elkaar aanknoopten en bekeken of dit daadwerkelijk hanteerbaar is. Ik heb allerlei voorstellen gehoord voor wat verenigingen zouden kunnen doen. De ideeënbus van de KNVB is volgelopen met ideeën uit het hele land, van groen tot rijp, om de sport veiliger te maken. Het is heel goed als de KNVB al die ideeën gaat doornemen en als men in sportverband met elkaar bespreekt wat realistisch is, wat gaat helpen en wat niet.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Dat is ook zo. Het initiatief ligt bij de sportverenigingen. Ik kan mij indenken dat het sportbreed een meerwaarde heeft om de best practices op te schrijven. Ik weet dat instituten als het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen veel bezig zijn met het formuleren van best practices. Als hockeyer zie ik dat het hockey wel wat regels kent die in het voetbal een meerwaarde zouden kunnen hebben.

Minister **Schippers**: Ik heb heel veel regels gehoord uit andere sporten waarvan ik denk: dat vind ik helemaal geen verkeerde regel. Maar ook daarvan vind ik dat de sport daar zelf naar moet kijken. Daar heeft men wel een inventarisatie gedaan van de meest irritante regels. Wat je wel ziet is dat de tuchtrechtsaanscherping, die we ook in het kader van een veiliger sportklimaat hebben afgesproken, heeft geholpen. Het afgelopen seizoen zijn 105 teams uit de competitie gehaald en 74 amateurvoetballers geroyeerd en 200 leden voor twee jaar of langer geroyeerd. De KNVB scherpt zijn eigen regels en sancties dus ook echt aan.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Ik kom even terug op het voorstel van mevrouw Bruins Slot over ballotage. De minister zegt dat het aan de verenigingen is. Natuurlijk is dat zo, maar ik ben toch wel benieuwd hoe zij daartegen aankijkt, vooral omdat zij bezig is met sport als bindmiddel, om juist de kansarme jeugd bij sportverenigingen te betrekken om ze daar sociaal bewust te laten zijn. Dan is dit in mijn ogen zo ongeveer het laatste wat je zou moeten doen. De minister laat nu heel erg in het midden wat zij er zelf van vindt.

Minister **Schippers**: Dat wil ik ook zo laten. Ik vind het niet mijn taak om alle ideeën die uit het land zijn opgeborreld en naar de KNVB zijn gestuurd, bij voorbaat af te schieten. Laat iedereen er nou eens over praten, laat men nou eens de voor- en nadelen van dit soort acties op een rijtje zetten. Natuurlijk zitten er nadelen aan, en er zijn voordelen. Ik vind dat het nu echt tijd is om dat binnen de sport te bediscussiëren. Ik vind niet dat ik er nu al wat van moet vinden.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Ik zei het vooral omdat je als minister toch een bepaald beleid voorstaat. Bepaalde maatregelen kunnen juist heel erg haaks staan op dat beleid. Staat dit niet haaks op dat beleid?

Minister **Schippers**: Ik heb ook een aantal mensen van de KNVB gesproken. Daar is zo veel energie losgekomen en daar zijn zo veel ideeën ingezonden. Ik vind dat een heel positieve beweging. Laat ze dat binnen de KNVB nu eens zelf oppakken en uitdiscussiëren. Want wij zien meteen al de nadelen, maar er zitten ook voordelen aan. Ik heb mij voorgenomen om dat even te laten waar het nu zit.

De heer **Huizing** (VVD): Wat de ballotage betreft, gaat het erom dat verenigingen gesprekken voeren met ouders en met kinderen die zich aanmelden en dan op zijn minst aangeven wat zij van de ouders en van het kind verwachten als het lid wordt. Dat is iets anders dan ballotage, maar wel heel verstandig. Op het punt van de regelverandering vind ik dat wij ons als politiek niet moeten bemoeien met de spelregels. Daarover ben ik het met de minister eens. Dat moeten we vooral overlaten aan degenen die echt verstand hebben van het spelletje. Tegelijk constateer ik dat in een heleboel sporten de snelheid vele malen hoger ligt dan vroeger. Afgezien van een kleine wijziging in 1996, is de buitenspelregel bijvoorbeeld in 1866 voor het laatst aangepast. In die zin vraag ik de minister om sportbonden te dwingen er op zijn minst zeer goed over na te denken wat zij kunnen doen. Het kan niet zo zijn dat zij alleen maar zeggen: het kan niet.

Minister **Schippers**: Heel veel van de zaken die ik heb gehoord, hebben te maken met het maken van afspraken als iemand lid wordt, bijvoorbeeld via een contract. Je ziet dat weleens gebeuren op school. Wat is de betrokkenheid van ouders? Wat verwachten we van elkaar? Hoe kunnen verwachtingen goed op elkaar worden afgestemd? Wat kan er worden gedaan aan de inzet van ouders bij verenigingen? Als u hier lid wordt, moet u zoveel keer in de kantine staan of zoveel keer een andere bijdrage leveren. Ook daar zitten dus ongetwijfeld weer nieuwe ideeën bij. Ook daarop wordt ingezet via het sportprogramma Naar een veiliger sportklimaat, zodat wij in ieder geval heel helder hebben wat de spelregels zijn. Onduidelijkheid over de spelregels leidt namelijk vaak tot irritatie. Betrokkenheid van de vrijwilligers en de besturen, die vaak ook allemaal vrijwilliger zijn, is ook van belang. Hoe moeten zij zich opstellen? Hoe kunnen zij weerbaarder worden? Hoe grijpen zij in? Er zijn ideeën als: ouders moeten hesjes aantrekken en langs de sportvelden staan om anderen aan te spreken. Een heleboel van die ideeën zitten in het actieplan Naar een veiliger sportklimaat. Er zijn ook een heleboel nieuwe ideeën opgekomen. Die laten wij eerst aan de sport, voordat wij er in ons gemeenschappelijke actieplan iets mee doen. Over de spelregels is sportbreed een inventarisatie gedaan met vragen als: wat zijn de tien meest ergerlijke spelregels? Die inventarisatie leidt weer tot een gesprek. Ik ga echter niet over de regels van de sport, want daar gaat de sport zelf over. Het is niet zo dat de sport hier helemaal niets aan heeft gedaan, want die heeft juist de inventarisatie gedaan. Of daar wat uit komt, weet ik niet. Het voorbeeld van de regel bij rugby dat spelers de scheidsrechter niet rechtstreeks aanspreken maar dat alleen de aanvoerder dat doet, heb ik heel veel gehoord. Het is uiteindelijk aan de sport zelf of die deze regels overneemt. Je hebt immers ook een internationale component. Nederland is geen eiland. Wat hier veranderd wordt, moet internationaal veranderd worden, maar soms moet je klein beginnen.

De heer Huizing van de VVD zei dat er onder de ambassadeurs geen eredivisiespeler is. In januari heb ik een bijeenkomst met de huidige ambassadeurs. Daar heb ik om gevraagd. Hun hele inzetbaarheid moet eigenlijk nu pas van start gaan. Ook bij het beraad van vorige week is dit punt aan de orde gekomen. Moeten daar niet heel bekende voetballers in zitten die als rolmodel kunnen dienen? Wij hebben natuurlijk Daphne Koster als belangrijke vrouwelijke voetballer. Het is evident dat het aantal

ambassadeurs uitbreidt, als dit echt van start gaat. Dan breiden wij het uit met topvoetballers en eredivisiespelers. Ook wil ik buurtsportcoaches een soort ambassadeur hiervoor maken. Heb ik dat in de brief al aangegeven? Het begint natuurlijk met de vraag hoe wij met elkaar omgaan. Daarin hebben de buurtsportcoaches een heel belangrijke rol. Daarop kom ik later terug.

Ik denk dat wij het over de rol van ouders en opvoeding allemaal ontzettend eens zijn. Opvoeding gebeurt voornamelijk door de ouders, maar ook door allerlei mensen daaromheen. Ook de school en de sportclub zijn daarbij ongelofelijk belangrijk. Daaraan wordt heel veel aandacht besteed in het programma Naar een veiliger sportklimaat. Wij hebben daar ontzettend op ingezet. Dat actieplan is natuurlijk voor een groot deel preventief. Maar een klein maar heel belangrijk deel gaat over sanctioneren.

Moet je geweld tegen officials of tegen de scheidsrechter zwaarder bestraffen? De minister van Veiligheid en Justitie heeft aangegeven dat hij begin 2013 met het Openbaar Ministerie zal bespreken of en op welke wijze er zwaarder gestraft en bestraft kan worden bij geweld tegen de scheidsrechter. Natuurlijk speelt daarbij altijd de vraag hoeveel er op een gegeven moment in het zwaardere regime zit, als dit ook voor geweld tegen hulpverleners en voor die en die groep geldt. Bij hulpverleners is het ook niet uit de lucht komen vallen. Wij hebben gezien dat hulpverleners mensen zijn die bij nacht en ontij werk staan te doen ten behoeve van ons allemaal en het algemeen belang. Zij zijn vaak heel kwetsbaar, want er staan één of twee mensen op een ambulance hun werk te doen. Zij zijn dan heel kwetsbaar in het uitgaanscircuit. Dat is een argument en een reden om de laffe aanvallen die wij daarbij zien harder te bestraffen. De minister heeft aangegeven dat hij kan bezien of er argumenten en redenen voor zijn om ook de scheidsrechter daaronder te scharen. Laat hem dat oppakken met het Openbaar Ministerie en daarop daadwerkelijk begin 2013 terugkomen. Dan kan de Kamer erover oordelen.

Wel heeft de hoogste politiemann die wij hebben, de heer Bouman, bij het beraad aangegeven dat men altijd aangifte moet doen. Ik geloof dat hij nog niet geïnstalleerd is, maar dat dit binnenkort gaat gebeuren. Hij voegde daaraan toe: ik, dan als hoogste politiemann, zeg toe dat we daaraan dan sneller opvolging zullen geven. Iedereen moest zeggen wat hij of zij zou gaan doen. Dit was zijn bijdrage aan dat overleg.

Mevrouw Klever had een vraag over een verzoek aan de KNVB om zero tolerance te hanteren. De KNVB heeft aangegeven de strengere strafmaat bij excessen te willen continueren. De bond zal verder risicovolle verenigingen scherper monitoren, aanpakken en begeleiden.

Gevraagd is of ik bij minister Opstelten kan aandringen op voortgang van de aanpak van hooligans. Verschillende woordvoerders hebben het daarover gehad. Het heette de Voetbalwet, maar het heet inmiddels de Overlastwet, zo heb ik begrepen. Onderdeel van het regeerakkoord is dat die wordt aangescherpt. Dat staat ook goed op het netvlies van de heer Opstelten. Die wet wordt dus aangepast en zal medio 2013 naar de Tweede Kamer worden gestuurd.

Er is gesproken over een meldplicht voor incidenten en over het bij incidenten uit de competitie halen van teams. Er zijn 105 teams uit de competitie gehaald. Dat is echt een hoop, als je dat omrekent naar het aantal voetbalweekenden. De voetbalsector is zich bewust van het belang van zowel preventie als repressie. Je ziet dat ook terug. We hebben het actieplan Naar een veiliger sportklimaat, waarin je het terugziet. Je ziet het ook terug in het stilleggen van het voetbal, vorig weekend, en in de inzet van het topberaad om het normatieve kader aan te draaien voor zowel het profvoetbal als het amateurvoetbal, alsook in de bereidheid om de regels aan te scherpen.

Tot zover het blokje «veilig sportklimaat».

De heer **Van Dekken** (PvdA): Ik zit toch nog wel een beetje in mijn maag met de mededelingen over de Overlastwet, zoals die nu officieel genoemd moet worden. We beschikken over alle informatie die we nodig hebben om die wet, als het al zo moet, zo snel mogelijk naar de Kamer te sturen. Medio volgend jaar, dat duurt nog wel heel lang.

Minister **Schippers**: Dat is lastig, want het is een wet van V en J. Ik ga daar dus helemaal niet over. Naar aanleiding van de vragen hebben we gebeld naar V en J en gevraagd wanneer men met die wet komt. Het antwoord was: medio volgend jaar. Ik kan niet vertellen waar het hem in zit. Ik heb alleen begrepen dat die wet wordt aangescherpt en dat dit conform het regeerakkoord ook gebeurt.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Dat klopt. De wet was al aangescherpt. Er lag al een initiatiefnota. Deze is gelegd op de evaluatie die met de burgermeesters is uitgevoerd. De PvdA-fractie zou het zeer op prijs stellen als de minister haar gewaardeerde collega Opstelten zou willen vragen om een beetje meer voortvarendheid. Ik neem aan dat enkele andere partijen hier aan tafel ongeveer hetzelfde daarover denken, bijvoorbeeld de fracties van de PVV en het CDA, die ook hard hebben gewerkt aan de initiatiefnota, juist vanwege de urgentie.

Minister **Schippers**: Dat kan ik altijd doen. Ik kan mijn collega aangeven dat het gevoelen van de Kamer is dat het wel een tandje sneller kan. Dat zal ik doen. Ik kan zo iets makkelijk doorgeven, maar ik weet niet precies waar het aan ligt.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Het is iets meer dan een gevoel. Het is belangrijk genoeg, vooral omdat de voetbalwereld erom roept en schreeuwt, de KNVB het graag ziet en ook het Supportersplatform Betaald Voetbal graag een bijdrage wil leveren. Alles en iedereen staat wat dit betreft dus op scherp. Laten we die aangescherpte wet dan ook zo snel mogelijk behandelen, want aan traagheid hebben we niets.

Minister **Schippers**: Ik ben ook altijd voor «zo snel mogelijk». Ik zal het dus doorgeven.

Voorzitter. Ik kom op de monitoring van sport en bewegen in de buurt. Ik heb vorig jaar al aangegeven dat ik ieder jaar zal komen met een voortgangsbrief over sport en bewegen in de buurt. Volgend jaar om deze tijd stuur ik dus een volgende voortgangsbrief. Dan zal er meer in komen te staan, want dan hebben we voor de eerste keer de resultaten van de monitoring en de evaluatie. De Sportimpuls is deze zomer opengegaan. De eerste projecten gaan dit najaar van start. De tweede ronde is net opengesteld. Het zou wel erg snel zijn als we nu al de resultaten van dit programma hadden. Dat is dus nog niet mogelijk.

Kan ik met concrete doelen komen ten aanzien van Sport en Bewegen in de Buurt? Dat is heel lastig, want we faciliteren de gemeenten die sportmaatwerk bieden op lokaal niveau door dit programma te financieren en de buurtsportcoach mede te financieren. Het zal dus afhangen van de doelstellingen op lokaal niveau. Eind volgend jaar zal informatie beschikbaar komen over de mate waarin dit programma succesvol is. 371 gemeenten doen nu mee in de regeling voor de buurtsportcoaches. Vanuit de Sportimpuls zijn 170 lokale projecten van start gegaan.

Mevrouw Klever vroeg: hoe kunnen we de verschillende subsidies bundelen, want er zijn zo ontzettend veel subsidies? De afgelopen twee jaar hebben we een enorme slag gemaakt met het bundelen van de subsidies in de sport. Er was een enorme wirwar, stapeling en hoeveelheid van subsidies. Wij hebben gezegd dat we het juist willen stroomlijnen en dat we het in een paar fikse programma's ook daadwerkelijk gefocust willen inzetten. Met name vorig jaar heeft er bij de

begroting een enorme stroomlijning plaatsgehad van die subsidies. Dat traject is ingezet, en we zijn bij vier grote stromen terechtgekomen. De eerste is de buurtsportcoaches, waarbij sprake is van decentralisatie met medefinanciering. De tweede is de Sportimpuls. De derde is het investeren, verzamelen en verspreiden van goede voorbeelden. De vierde is de ondersteuning voor gemeenten en sport. Dat zijn er vier, maar het waren er heel veel. Ik ben het met mevrouw Klever eens dat we ervoor moeten zorgen dat er geen wirwar van subsidies komt. We moeten ervoor zorgen dat er grote programma's zijn die we goed kunnen monitoren, opdat we kunnen zien wat er gebeurt.

Is de maatschappelijke betrokkenheid van sportverenigingen een voorwaarde voor subsidie? Steeds meer sportverenigingen zijn maatschappelijk actief. Dat wordt vanuit het Rijk gestimuleerd. Zo heeft de Sportimpuls als voorwaarde dat de lokale sport- en beweegaanbieder moet samenwerken met minimaal één andere partij, bijvoorbeeld uit het onderwijs, uit de zorg of uit het bedrijfsleven. Vanuit het Rijk stimuleren we maatschappelijke betrokkenheid en de breedte daarvan. Iedere vereniging moet zelf bekijken of zij daaraan deelneemt.

Hoe kan bewerkstelligd worden dat de buurtsportcoaches daar worden ingezet waar ze het meeste nodig zijn? Zo vertaal ik de vraag van de heer Van Dekken. Op lokaal niveau besluit men waar men de buurtsportcoaches inzet. Vaak gebeurt dat in achterstandswijken, maar in dorpen in het landelijk gebied kan een buurtsportcoach ook vaak heel goed werk verrichten, omdat het aantal gevallen van obesitas in sommige landelijke gebieden zorgwekkend is. Afhankelijk van waar de gemeente denkt dat de behoefte het grootste is, worden buurtsportcoaches ingezet. In die wijken waar iedereen toch al op een sportclub zit, is de animo om iets met een buurtsportcoach te doen een stuk lager.

We hebben net al enigszins gesproken over de gymlessen. In het regeerakkoord is afgesproken dat uit de gereserveerde middelen in totaal 344 miljoen voor het primair en voortgezet onderwijs wordt gereserveerd. Naast de verbetering en de kwaliteit van leraren en schoolleiders is er ook de wens om ten minste drie uur per week gymnastiek in het primair onderwijs te geven. Dat wordt gefinancierd binnen de bestaande onderwijsuren. Dit kabinet heeft dus dit bedrag vrijgemaakt, terwijl het vorige kabinet daarvoor geen bedrag had vrijgemaakt. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij mijn collega van OCW, maar ik zal er zeker bij aanschuiven zoals wij dat ook de vorige keer hebben gedaan. De collega van OCW schuift ook aan bij de buurtsportcoach. Het is ook heel belangrijk dat hij dit doet, omdat er vaak wordt samengewerkt met scholen. Na schooltijd wordt het bijvoorbeeld gedaan op de schoolpleinen.

Er loopt momenteel een discussie over het Jeugdsportfonds met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, die aanstaande donderdag wordt vervolgd. De financiering komt van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en ik kan daarover geen harde uitspraken doen omdat het een lopend debat is. Naar aanleiding van het debat kunnen wij zien hoe het er precies voorstaat.

Eind 2010 is toegezegd dat er in totaal € 500.000 voor de periode 2011–2014 beschikbaar komt voor het Jeugdsportfonds. Ingezet wordt op een verlenging van de subsidie voor 2015 en 2016. Daarover wordt donderdag verder gediscussieerd.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Begrijp ik het nu goed? De minister zegt dat de periode van 2011 tot 2014 is geregeld en geborgd. Moet het geld voor 2015 en 2015 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid komen?

Minister **Schippers**: Ik ben niet op de hoogte van de laatste stand van zaken van het debat met de minister van Sociale Zaken en Werkgele-

genheid, dat eind vorige week plaatsvond. Ik weet dus niet precies waarover de discussie is gegaan. Ik wil het bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid laten, want daar komt het geld vandaan.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Kan de minister ons daarvan zo snel mogelijk op de hoogte brengen?

Minister **Schippers**: Als de Kamer is uitgediscussieerd, zal ik de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vragen naar de uitkomst.

De **voorzitter**: Dat wachten wij dan af.

Minister **Schippers**: Het derde onderwerp is niet primair mijn verantwoordelijkheid, maar wel mijn betrokkenheid. Wij hebben de gymlessen ondergebracht bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Jeugdsportfonds bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De «modder aan je broek» zoals mevrouw Ouwehand het noemde, wordt ondergebracht bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Er moet meer ruimte worden gereserveerd voor sport en bewegen bij de aanleg van nieuwe wijken en bij herstructurering van wijken. Ik denk dat dit zeer belangrijk is als je sport en bewegen in de buurt daadwerkelijk een vlucht wilt laten geven. Het is natuurlijk ook een zaak voor de ruimtelijke ordening van gemeenten en het ministerie van Infrastructuur en Milieu, maar het zal ook moeten terugkomen in het sportoverleg dat wij met de gemeenten hebben. Ik zal samenwerken met het ministerie van Infrastructuur en Milieu en vragen wat men in dit opzicht wil doen met het regeerakkoord. Ik zal het zelf meenemen in het sportoverleg en zal de Kamer laten weten hoe wij een en ander zien en hoe de verantwoordelijkheden liggen. Ik kom hier nader schriftelijk op terug.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Gebruikt de minister als uitgangspunt dan ook de Jantje Betonnorm, zoals hier al eerder is afgesproken?

Minister **Schippers**: Het is altijd een grote discussie geweest. Moet de overheid normen opleggen of niet? Ik heb het regeerakkoord goed gelezen. Ik ben voornemens om de mensen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, maar ook die van de gemeenten aan te spreken over de vormgeving. Ik zal deze vraag meenemen in de brief die ik zojuist heb toegezegd. Hoe gaan wij het ervaren, hoe gaan wij het doen en hoe gaan wij het anders doen?

De heer **Van Dekken** (PvdA): Prima. Maar dan wel met de gedachte dat de Jantje Betonnorm voor de sportwoordvoerders van de Tweede Kamer – ik weet niet of ik namens iedereen mag spreken – heel belangrijk is.

Minister **Schippers**: Wij hebben hierover vaak gedebatteerd. Ik weet dat nog uit mijn periode als Kamerlid. Iedereen accepteert de norm, maar de vraag is wie ervoor verantwoordelijk is. Daar zit de kern. Is dat de gemeente, de provincie of het Rijk? Alle sportverantwoordelijken zijn van mening dat een beweegvriendelijke omgeving cruciaal is om het bewegen van de grond te krijgen. Wij voeren om die reden momenteel pilots uit in verschillende gemeenten: Rotterdam, Amsterdam, Deventer, Heerhugowaard, Bergen op Zoom, Zoetermeer, Rosmalen en Ede. Het doel is meer kennis te verzamelen over wat gemeenten kunnen doen om de fysieke leefomgeving zo in te richten dat deze uitnodigt tot meer sport en bewegen. Deze kennis wordt in 2014 beschikbaar gesteld in de vorm van een toolbox. Op pilots en een eventuele intensivering kom ik nog schriftelijk terug. Misschien kan ik dat aan de informatie over de toolbox koppelen, zodat wij dat in één brief kunnen opnemen.

Mevrouw Klever vindt dat er geen publieke middelen naar de Jeugd Olympische Spelen moeten vloeien, terwijl de overige woordvoerders zeggen dat ook het Rijk daaraan een bijdrage zou moeten leveren. Ik geef een compliment aan de verantwoordelijken die de Jeugd Olympische Spelen hebben ontwikkeld. Het concept zit slim in elkaar. Zij bevorderen brede maatschappelijke doelen en hebben oog voor de problemen die nu spelen, waaronder obesitas en bewegingsarmoede. In hun bidboek leggen zij de vinger op de zere plek. Nogmaals, mijn complimenten daarvoor. Ik vind dat zij dat heel goed hebben gedaan.

Rotterdam heeft een begroting gemaakt, die ik de Kamer heb toegestuurd. Gevraagd wordt om een bijdrage van 15 miljoen euro aan het Rijk. De aanwezige Kamerleden hebben natuurlijk allemaal de begroting goed gelezen, dus zij weten dat een bedrag van 15 miljoen euro een flinke slok op een borrel is, gelet op de gelden die wij in de begroting voor evenementen beschikbaar hebben. In de sportbegroting is 15 miljoen euro een ongelofelijk groot bedrag.

Voorts heeft Rotterdam ons gevraagd om als gelijkwaardige partner mede garant te staan voor een evenredig deel van het onverhoopte tekort dat als gevolg van het evenement zou kunnen ontstaan, natuurlijk uitgaande van alle inzet om het tekort tot nul te beperken. Een dergelijke garantstelling zal behoorlijk op de begroting van VWS drukken, aangezien het om ongeveer 75 miljoen euro gaat. Er wordt mij nu van ambtelijke zijde ingefluisterd dat het niet om dat bedrag gaat. De garantstelling is het risico dat wij lopen. Wij zien het liefst dat het tekort nul is. Als het 1 miljoen euro is, is dat nog te dragen en als het 3 miljoen euro is, is dat ook nog te dragen – ieder een derde deel – maar als het 75 miljoen euro wordt, hebben wij een groot probleem, want als wij een dergelijk bedrag uit de sportbegroting moeten halen, zullen wij het grootste gedeelte van onze sportactiviteiten moeten afschaffen. Dit is nog een knelpunt. Het budget voor het evenementenbeleid is dit jaar en volgend jaar nog behoorlijk, maar in de daaropvolgende jaren zakt het naar 4,8 miljoen euro. In dat licht is 15 miljoen euro een behoorlijk bedrag. Als er een breed draagvlak is om de Jeugd Olympische Spelen te steunen, dan moeten wij bezien hoe wij die 15 miljoen euro bij elkaar kunnen krijgen en of wij die bijdrage niet gedurende verschillende jaren moeten sparen. De spelen vinden immers niet al volgend jaar plaats. Daarnaast zullen wij moeten kijken naar de garantstelling. Als wij garant staan, zal de minister van Financiën vragen om daar geld voor opzij te zetten. Dat doet hij altijd als het gaat om garantiestellingen. Wij zullen dan dus geld in de begroting opzij moeten zetten voor het geval er onverhoopt iets misgaat. Ik weet niet wat de omvang van dat bedrag moet zijn volgens de minister van Financiën.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Ik heb een vraag voor de minister, maar als zij nog meer over de Jeugd Olympische Spelen wil zeggen, dan wacht ik dat even af.

Minister **Schippers**: Ik heb nog twee vragen te beantwoorden. De heer Huizing vindt dat wij het budget voor topsportevenementen flexibeler zouden moeten kunnen inzetten, omdat grootschalige evenementen zich lastig laten plannen. Ik ben dat met hem eens, want de praktijk heeft dat uitgewezen. Het maakt nogal uit of je in een jaar alles, of helemaal niets krijgt toegewezen. De planning en de besteding van het budget zijn lastig over de jaren heen. Wel wil ik graag kijken of een flexibeler inzet van het budget over de jaren heen mogelijk is. Dat kan ik niet alleen; daar heb ik het ministerie van Financiën voor nodig. Ik zal met de minister van Financiën moeten overleggen en aan hem moeten vragen of hij mogelijkheden en ruimte ziet voor zo'n schuif.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Ik wil graag nog even terugkomen op de garantstelling. De minister zegt dat het om een totaalbedrag van 75 miljoen gaat. Het bedrag dat het Rijk zelf zou bijdragen, telt dan natuurlijk niet mee. Een aantal partijen zal een bijdrage leveren: de gemeente Rotterdam, NOC*NSF, particuliere partijen en het Rijk. Kan de minister op korte termijn in overleg met Financiën nagaan om hoeveel het echt gaat? Kennelijk is het ook een boekhoudkundig verhaal.

Er liggen brieven van de minister en er ligt het bid van de gemeente Rotterdam. De minister heeft in die brieven warm aanbevolen om deze Olympische Spelen naar Rotterdam te halen. Zij was toen demissionair en zegt dan ook in de brieven dat haar opvolger daarop zal terugkomen. Nu is zij haar eigen opvolger. Ik neem aan dat haar enthousiasme niet is afgenomen. Ik vraag mij daarom toch af wat de inzet van de minister nu zal zijn.

Minister **Schippers**: Bij een breed draagvlak in de Kamer ben ik er nog steeds enthousiast voor, maar een breed draagvlak in de Kamer is wel nodig. Voor de Olympische Spelen in 2028 is dat helemaal het geval. Dat zijn onvergelykbare bedragen, zo zeg ik er maar bij. Iedereen die het in die omvang wil trekken, moet echt nog even kijken naar het verschil tussen deze evenementen. 15 miljoen is echter een groot bedrag en ik vind het belangrijk dat zo veel mogelijk partijen in de Kamer uitspreken dat ook zij dat belangrijk vinden, want zoiets moeten wij met z'n allen willen. Het gaat in feite om een bijdrage door de rijksoverheid van 15 miljoen euro. Daarnaast heeft Rotterdam gezegd: een derde voor de sport, een derde voor de stad en een derde voor het Rijk als er onverhoopt en ondanks alle inspanningen toch overschrijdingen zijn. Daar zal inderdaad een rekenkundig verhaal achter zitten. Hoeveel ik daarvoor opzij moet zetten en hoe ik dat zou moeten doen, weet ik niet. Daar moet ik over in gesprek gaan met mijn collega van Financiën. Ik zal dat gesprek met hem aangaan als deze Kamer de Jeugd Olympische Spelen net zo graag wil als ik omdat zij daarin ook een kans ziet voor brede maatschappelijke doelen. Je kunt namelijk niet zeggen dat dit echt een topsportevenement is; dit is eigenlijk topbreedtesport. Het is dus eigenlijk allebei. Het gesprek met de minister van Financiën over de manier waarop je dat zou moeten doen, wil ik dan wel aangaan, zonder dat ik zijn opinie daarover weet. Die 15 miljoen zou alleen kunnen met een soort spaarsysteem.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Het is de moeite waard om ook naar andere departementen te kijken. Het gaat inderdaad niet alleen maar om sport. Misschien is het wel iets wat je kunt spreiden. Het gaat namelijk ook om cultuur en participatie.

Minister **Schippers**: Zeker, maar ik ken de enorme budgettaire opgave van dit kabinet. Op sport is geen cent bezuinigd. Als er extra opbrengsten zijn uit de loterijen, mogen wij die in de sport stoppen. Mijn collega's zullen dus niet allemaal een rondedans doen, zo van «wij willen daar ook aan bijdragen». Ik wil de verwachtingen dus temperen. Je kunt echter op een heleboel manieren bijdragen, zodat het kan. Als wij tot de conclusie komen dat dit ongelooflijk belangrijk is voor Nederland en voor de doelen die wij hebben, dan moeten wij dit gewoon regelen.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik heb nog een kleine vraag ter verduidelijking. Het is mooi dat de Jeugd Olympische Spelen een combinatie zijn van topsport en breedtesport. De minister zegt eigenlijk dat zij gaat «zilervlootsparen» om dit te kunnen betalen. Heeft zij voor deze kasschuif toestemming van Financiën nodig?

Minister **Schippers**: Net zoals bij de garantstelling, moet ik inderdaad voor de langere termijn toestemming van mijn collega van Financiën hebben.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Geeft de minister dan in de brief aan of die toestemming van Financiën is gegeven? Ik zie wel in dat je moet zilvervlootsparen.

Minister **Schippers**: Zodra daar besluiten over vallen, zal ik de Kamer daarover informeren.

Mevrouw Dijkstra heeft gevraagd naar de les, de legacy van Olympisch Vuur 2028. Bij Olympisch Vuur 2028 was er sprake van een heel breed maatschappelijk veld. Het ging daarbij om sport en bewegen op het niveau van de buurt, in het hbo, in het lager onderwijs, in gemeenten en in het bedrijfsleven. Er zat daar werkelijk een enorm bont gezelschap rond de tafel met één doel: Nederland in beweging krijgen, Nederland sportland! Wij moeten die alliantie zien te bewaren. Wij moeten de focus bij deze mensen zien te bewaren. Dat is een opgave die we hebben. Binnen Olympisch Vuur 2028 is ook ontwikkeld dat grote evenementen gepaard moeten gaan met een maatschappelijke component. Dat vind ik ontzettend belangrijk. Dat hebben we nu ook al opgenomen in het beleid. Als er iets groots wordt georganiseerd, dan zit daar iets aan vast waardoor de buurt, de kinderen in de buurt of anderen kunnen participeren. Zij zien niet alleen een hoge muur waarachter een of ander wereldkampioenschap wordt gehouden, maar zij kunnen zelf ook hardlopen tegen een topatleet die daar geprojecteerd wordt langs de lijn. Op het dorpsplein of op een marktplaats wordt een onderdeel van het sportevenement gehouden, zodat de gemeente en anderen erbij betrokken zijn en geïnspireerd kunnen raken. Er zijn dus allerlei maatschappelijke componenten die je aan een topsportevenement kunt koppelen, waardoor mensen die niet direct betrokken zijn, toch ook dat virus kunnen meekrijgen.

Ik kom te spreken over doping. Een aantal woordvoerders heeft vragen gesteld over dit onderwerp. Verschillende partijen hebben gevraagd wanneer de dopingwet zal verschijnen. Op dit moment vindt op ambtelijk niveau afstemming plaats met NOC*NSF en de Dopingautoriteit over een conceptwetsvoorstel. Het gaat eigenlijk om een wettelijke grondslag voor dopingcontroles. Daar zit het probleem, omdat een dopingcontrole een aanzienlijke inbreuk is op de persoonlijke levenssfeer van de sporter en de huidige regelgeving inzake de verwerking van persoonsgegevens onvoldoende duidelijkheid biedt. Dat was ook de aanleiding voor mijn voorganger om dit wetsvoorstel te maken. Het College Bescherming Persoonsgegevens vindt dat een sporter niet in vrijheid kan beslissen om aan een dopingcontrole mee te werken en dus ook geen zeggenschap heeft over de verwerking van zijn persoonsgegevens. Een wettelijke grondslag is dus nodig.

Ook op Europees niveau hebben de Europese Commissie en een werkgroep inzake privacyregels aangegeven dat voor de whereaboutsverplichting een wettelijke grondslag nodig is. Daarom wordt deze wettelijke grondslag voorbereid. Het enige doel van het wetsvoorstel is de verplichting voor topsporters om zich te onderwerpen aan dopingcontroles waarmee een wettelijke grondslag wordt gecreëerd voor de gegevensverwerking die in het kader van de dopingcontroles plaatsvindt. Het wetsvoorstel kan in de loop van 2013 naar de Kamer worden gezonden. Het zal bewust geen nadere normstelling over dopingcontroles of een andere formalisering van bevoegdheden van de Dopingautoriteit bevatten. Het bestrijden van het gebruik van doping is en blijft een verantwoordelijkheid van de sportwereld. De huidige praktijk verandert er niet door.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): De minister zegt dat er geen nadere formalisering van de bevoegdheden van de Dopingautoriteit plaatsvindt. Daarmee zegt ze eigenlijk letterlijk: we geven de Dopingautoriteit niet meer instrumenten in handen om ervoor te zorgen dat we meer zicht krijgen op de handel in doping. We geven de Dopingautoriteit dus ook niet meer instrumenten om een goede zaak op te bouwen tegen sporters die verdacht worden van het gebruik van doping. Klopt deze constatering?

Minister **Schippers**: Ik heb geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht ten opzichte van het wetsvoorstel dat Klink heeft opgesteld. Op andere fronten doen we wel wat. De wielervederbond heeft bijvoorbeeld zelf een onderzoek ingesteld. De wielervederbond wordt eigenlijk kapotgemaakt door de dopingschandalen, zou je kunnen zeggen. Er is daar terecht veel activiteit rondom het dopingvraagstuk. Ook onze eigen nationale wielervederbond heeft gezegd een onderzoek te willen doen, op dusdanige wijze dat mensen bij haar open kaart kunnen spelen en op tafel kunnen leggen wat er volgens hen allemaal aan de hand is. Wij hebben niet alleen meegedacht over de personele bezetting van de onderzoekcommissie, maar wij dragen ook een derde van de kosten van het onderzoek. Daarnaast zitten wij in de begeleidingscommissie van dat onderzoek. Het is dus niet zo dat wij de noodzaak en de ernst van wat u op tafel hebt gelegd, niet zien. Dit wetsvoorstel gaat alleen over iets anders. Het College bescherming persoonsgegevens heeft aangegeven dat er iets moet veranderen, omdat het anders geen goede grondslag heeft in Nederland.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik vind het ook belangrijk dat op een grondige manier onderzoek wordt gedaan naar wat er in de wielervederbond aan de hand is. Ik vind het ook goed dat daarbij betrokkenheid is van het ministerie van Volksgezondheid. Het is echter breder dan alleen de wielervederbond. Uit het USADA-rapport blijkt onder meer dat er breed handel in doping plaatsvindt en dat het heel lastig is om individuele dopingzaken te onderbouwen, ook in andere sporten. De vraag is of vanuit dat perspectief niet toch nog moet worden gekeken of de Dopingautoriteit op een aantal punten wat meer instrumenten moet krijgen om ook die taak goed in te vullen.

Minister **Schippers**: De Dopingautoriteit doet heel goed werk. Zij heeft zich sinds de oprichting in 2006 echt bewezen. VWS financiert de Dopingautoriteit voor 1,3 miljoen via een instellingssubsidie. De taken van de Dopingautoriteit zijn regelgeving, controles en preventie. Tuchtrechtelijke afhandeling van positieve zaken is een verantwoordelijkheid van de sport zelf. Als er iets wordt geconstateerd, wordt dat behandeld in de tuchtcommissie van de desbetreffende sport. De nasleep van de zaak-Armstrong kan leiden tot meer tuchtzaken uit het verleden. Dat zal dus op het bordje komen van de sport. In het kader van het uitbreiden van de bevoegdheden van de DA heeft een der leden gezegd dat er in de Verenigde Staten veel meer bevoegdheden zijn. Dat is onjuist; in de Verenigde Staten zijn er niet meer bevoegdheden, althans niet voor zover wij weten. Wat in de Verenigde Staten kan, kan hier dus ook. Ook ten aanzien van het delen van informatie met justitie en douane is er naar ons weten geen verschil. Er is geen specifieke informatie bij justitie en douane over de handel in doping bestemd voor de topsport. De Dopingautoriteit is een onafhankelijke private stichting. In beginsel heeft zij geen toegang tot strafrechtelijke informatie. Wel is er binnenkort een overleg tussen Veiligheid en Justitie, de directie sport van VWS en de Dopingautoriteit om te bekijken of binnen de huidige wettelijke en financiële kaders het werk van de Dopingautoriteit verder kan worden ondersteund. Wij zitten dus eigenlijk nog een fase voor mevrouw Bruins Slot. Zij zegt dat er bevoegdheden moeten komen; wij zitten nog in het overleg met V en J en de Dopingautoriteit over de vraag of dat zo is. Tegelijkertijd financieren we

gedeeltelijk een extra onderzoek. Daarnaast financieren we de Dopingautoriteit.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik vind het goed dat er een overleg komt tussen Justitie, de Dopingautoriteit en VWS. Over de bewering van de minister dat er voldoende mogelijkheden zijn om informatie uit te wisselen tussen douane, justitie en politie en de Dopingautoriteit, lopen de meningen in het sportveld gewoon uiteen. Dat zal ik eerlijk zeggen. Daarnaast doet de minister net alsof dit alleen een probleem is van de sport. Dat is het natuurlijk niet. Achter de handel in doping zit een enorme criminaliteit. Doping en matchfixing, zo blijkt ook uit de internationale onderzoeken, zijn vaak verbonden aan de wereld van de drugs. De overheid kan dus niet alleen op afstand blijven. Wij zullen daar, ook als politiek, een verantwoordelijkheid in moeten nemen op het moment dat daarin gebreken blijken. Ik geef dat graag aan de minister mee.

Minister **Schippers**: Dat zijn wij eens, maar dat de overheid zich daarvan afzijdig zou houden, ben ik niet eens. De Dopingautoriteit wordt immers gefinancierd door de overheid met belastinggeld. Er wordt een onderzoek gestart door een tak van sport waar de schandalen de sport momenteel kapotmaken. Daar dragen wij een derde van de kosten aan bij. Wat kan wel en wat kan niet? Dat is het punt. Een private stichting toegang geven tot justitiële en strafrechtelijke informatie, is een enorm punt. Ik kan dat niet zomaar eventjes wegwuiven. Dat kan allemaal zomaar niet in dit land. Ik vind het heel belangrijk dat wij met de betrokkenen, het ministerie van Veiligheid en Justitie, en de autoriteit rond de tafel gaan zitten om te bezien wat er mogelijk is en hoe we dat zouden kunnen realiseren zonder dat allerlei rechtstatelijke regels in Nederland met voeten worden getreden.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Daarom vraag ik ook om een wettelijke grondslag. Ik zie ook dat we dit soort zaken alleen wettelijk kunnen regelen.

Minister **Schippers**: Natuurlijk moet er een wettelijke grondslag komen, maar wat willen we dan precies wettelijk regelen? Dat een private stichting toegang krijgt tot strafrechtelijke informatie? Dat lijkt mij een heel grote stap. Dan zou je eerst met elkaar moeten bepalen wat er ontbreekt en of je dat wettelijk moet regelen. Zo ja, dan ga je dat wettelijk regelen en zo nee, dan moet je het anders regelen. Daar heb je zo'n gesprek denk ik wel voor nodig.

De heer **Huizing** (VVD): Ik deel met de minister dat daar eerst een heel goed gesprek voor nodig is, maar uiteindelijk gaat het er wel om dat we met elkaar bepalen wat we nu eigenlijk willen. Vervolgens moeten we invullen hoe we dat gaan doen. Je kunt er bijvoorbeeld aan denken om de Nederlandse Dopingautoriteit een andere wettelijke status te geven. Op dit moment is de focus heel erg op de sporter gericht, terwijl het juist ook gaat om alles wat daar achter zit. Met name de handel moet ook aangepakt worden. Volgens mij kan de USADA in de VS – dat is een verschil tussen Nederland en de VS, maar corrigeert u mij als ik het niet goed heb – sporters wel onder ede verhoren en daardoor veel meer informatie verkrijgen. Die sporters worden gewoon gedwongen om te praten. Dat is in Nederland niet mogelijk. Ik bedoel dit niet kritisch. Ik doe slechts de suggestie om ook daarover na te denken en ook daarover met de Dopingautoriteit in gesprek te gaan.

Minister **Schippers**: Dat soort dingen zijn aan de orde in dat gesprek en dat zullen wij ook zeker meenemen in dat gesprek. Ik denk dat we naar aanleiding van dat gesprek ook moeten bezien wat er nodig is en op welk

gebied dat precies ligt. Ligt het op wettelijk gebied? Of heb je daar geen wet voor nodig en is het gewoon een kwestie van beter samenwerken? Er is natuurlijk illegale handel in doping en in drugs. Die is lastig op te sporen, omdat die illegaal is. Daarom is de omvang ook niet bekend. Wat je wel weet, is dat er via internet van alles besteld kan worden en over de grenzen kan gaan, wat het nog moeilijker maakt om er controle op te hebben. We zien bij geneesmiddelen dat allerlei bestellingen via het internet worden gedaan. Bij amfetamines en andere rommel zien we dat ook een grote vlucht nemen.

De heer **Huizing** (VVD): Dat delen wij. Als een topsporter betrappt wordt op doping – daarom zei ik ook dat de focus erg op de sporter ligt – dan kan aan hem wel gevraagd worden waar hij dat spul vandaan heeft, maar hij hoeft daarop niet te antwoorden. Met het antwoord daarop zou men een stap kunnen maken naar de verkopende partij, de handel. Als de douane bijvoorbeeld beslag legt op een pakje dopingspullen, dan zal de douane de betrokken persoon niet vragen voor wie dat spul bedoeld is. Daardoor missen wij een hoop informatie. Daarom zijn dopingcontroles ook minder adequaat dan zij zouden kunnen zijn.

Minister **Schippers**: We hebben hier erg te maken met het raakvlak tussen enerzijds het strafrecht en anderzijds het tuchtrecht. Dan lijkt het mij ontzettend handig dat wij, als we dat gesprek hebben gehad, samen met de minister van Veiligheid en Justitie zo'n debat voeren. Ik merk hier toch dat de Kamer op veel onderwerpen vaak vragen heeft aan de minister van Veiligheid en Justitie. Ik kan wel via hem praten, maar dat is minder effectief dan het gewoon rechtstreeks te doen. Hij heeft daar veel meer verstand van dan ik, zeg ik maar eerlijk. Hierbij doet zich voortdurend de vraag voor of iets een zaak voor het tuchtrecht dan wel voor het strafrecht is. Is het iets voor het OM, voor de sport, voor de douane? Laten wij dus eerst het gesprek daarover hebben. Ik zeg toe dat ik de uitkomsten van dit gesprek aan de Kamer meld. Vervolgens kunnen wij altijd bekijken of dit aanleiding vormt voor een overleg en wie daarbij aanwezig zouden moeten zijn.

De **voorzitter**: Wat betreft de douane, valt het ook nog onder de staatssecretaris van Financiën.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Als dit overleg dan toch plaatsvindt, zou ik ervoor willen pleiten om tevens te bezien of er een onderzoek kan worden uitgevoerd naar de omvang van de illegale handel in en productie van wat men noemt de «dopinggeduide middelen» in Nederland. Er is namelijk veel aan de hand.

Minister **Schippers**: Laten wij dat ook laten afhangen van wat er op dit punt uit het gesprek komt. Doordat ik ook het onderzoek van de wielerveding heb gefinancierd, is op een gegeven moment het budget op, moet ik eerlijk zeggen. Dan moet je het geld weer ergens anders vandaan halen of vrijmaken om een nieuw onderzoek te kunnen doen. Momenteel zie ik niet waar daarvoor geld beschikbaar is. Ik ben het echter met de heer Van Dekken eens dat wij hiernaar nog eens moeten kijken als uit het gesprek iets mocht blijken wat wij echt niet ononderzocht kunnen laten. Gratis geld heb ik echter niet. Ik moet het dus altijd ergens anders vandaan halen. Naar aanleiding van de brief die ik hierover aan de Kamer zal sturen, kunnen wij ook spreken over eventuele vervolgacties. Wat zijn de belangrijkste punten bij de herziening van de WADA-code? Ook Nederland heeft hierop een reactie gegeven. Het gaat om een gezamenlijke reactie van de Dopingautoriteit, VWS, NOC*NSF en de AtletenCommissie van NOC*NSF. De belangrijkste punten die door Nederland bij het WADA zijn ingebracht, zijn de volgende. Het eerste punt

betreft meer flexibiliteit en proportionaliteit, in het bijzonder bij whereabouts en de dopinglijst. Het tweede is dat bij de dopinglijst in ieder geval voldaan moet zijn aan het criterium «prestatie bevorderen». Het derde is: het B-monster niet schrappen. Het vierde is: buiten de code geen aanvullende straf zoals uitsluiting van de Olympische Spelen. Het vijfde is: overheden niet direct binden aan de code; de eerste verantwoordelijkheid moet blijven gelden voor de sport.

Het onderzoek naar matchfixing is voorlopig gegund. De start van het onderzoek is in januari. Medio 2013 wordt het onderzoek afgerond en wordt een kabinetsreactie opgesteld. Ik mag nog niet zeggen wie het gaat doen, vanwege de regels van de Europese aanbesteding. Omdat dit soort zaken Europees moet worden aanbesteed, heeft het ook wat langer geduurd.

Gevraagd werd wat politie en justitie op het terrein van matchfixing ondernemen. Voor dit onderwerp is mijn collega van Veiligheid en Justitie primair verantwoordelijk. Bij het ministerie van V en J heeft men matchfixing op het netvlies staan. Men bouwt momenteel de expertise op dit terrein bij politie en justitie op.

Als een zaak in behandeling is, kunnen mijn collega van V en J en ik daarover geen uitspraken doen. Over de vraag of een strafrechtelijk onderzoek gaande is, wordt nooit gecommuniceerd. Dat kan ik dan ook niet zeggen. Mijn collega heeft in ieder geval gezegd: als er aanleiding toe is, doen wij zeker strafrechtelijk onderzoek. Ik kan echter niet melden of dat momenteel aan de hand is of niet.

Gevraagd werd of ik de Europese aanpak steun. Dat is het geval. Wij steunen die aanpak en wij participeren er actief in. De Europese lidstaten streven ernaar om Raadsconclusies aan te nemen. Tijdens de afgelopen EU-Raad is dat helaas niet gelukt omdat Malta niet heeft ingestemd. In de Raad van Europa wil men een conventie over matchfixing opstellen. Nederland neemt ook daar actief deel aan de onderhandelingen.

De **voorzitter**: Ik zie dat mevrouw Dijkstra hierover een vraag heeft. Over Malta wellicht?

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Mijn vraag gaat niet zozeer over Malta. Ik wil vooral weten hoe het nu verder gaat. Als een land tegen is, kan de zaak kennelijk stil komen te liggen, maar hoe gaat het nu verder?

Minister **Schippers**: Meestal komt het onderwerp dan terug op de agenda. Ik weet nu niet waarom Malta niet heeft ingestemd. Eerst wordt er dan gekeken waar het probleem ligt.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Het leek even of de minister suggereerde dat er over matchfixing een zaak onder behandeling zou zijn, maar zij nuanceerde dat daarna.

Ik heb nog een andere vraag. Kan de minister de KNVB ertoe oproepen om een onderzoek te doen naar matchfixing in het amateurvoetbal? Daarover zijn door mij en anderen wel eens Kamervragen gesteld. Daarbij ging het over bepaalde situaties in de hoofdklasse van het amateurvoetbal. Ik zou dat op prijs stellen.

Minister **Schippers**: Dat loopt mee in het onderzoek. Ik suggereer juist niet dat er een zaak loopt. Ik zeg alleen dat er nooit wordt gecommuniceerd over dit soort zaken en dat ik dat dus ook niet kan doen. Er kan iets lopen of niet, maar wij communiceren daar nooit over.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Ik maakte die opmerking natuurlijk ook omdat ik in mijn bijdrage heb gezegd dat er informatie ligt bij de Duitse justitie die naar de Nederlandse justitie zou zijn gegaan, waarna een groot, grijs vlak is ontstaan. Ik wilde het even precies weten.

Minister **Schippers**: Ik ga meteen door met de spelersmakelaars. Ook daarover hebben wij regelmatig schriftelijke correspondentie. Wie is er eigenlijk niet tegen wurgcontracten voor kinderen? Wij zijn daar allemaal tegen; laat dat helder zijn. Op het terrein van voetbal bestaat een verplicht licentiesysteem. Iedereen die als makelaar wil optreden, dient te beschikken over een licentie die is afgegeven door een nationale voetbalbond. Dit verplichte systeem is vastgelegd in de regelgeving van de FIFA. Als een club zaken doet met een spelersmakelaar zonder licentie, is sprake van een overtreding van de regelgeving van de KNVB en kan de club worden bestraft door de tuchtrechtelijke organen van de KNVB. De FIFA is haar licentiesysteem wel aan het evalueren, omdat het mogelijk is om het systeem te omzeilen door bijvoorbeeld gebruik te maken van een beëdigd advocaat als spelersmakelaar. Welke vervolgstappen de FIFA gaat zetten en wanneer zij dat zal doen, is nog niet bekend. Ook op Europees niveau wordt het onderwerp echter besproken, in een expertgroep voor goed bestuur in de sport. Die expertgroep, die mede is gekomen op aandringen van Nederland, vindt dat er op Europees niveau aandacht moet zijn voor goed governance in de sport. Experts uit alle EU-lidstaten onderzoeken hoe het toezicht op het beroep van spelersmakelaar kan worden geoptimaliseerd en hoe beter kan worden omgegaan met de transfer van jonge spelers. De expertgroep zal daar aanbevelingen over doen. Nederland neemt actief deel aan deze expertgroep, die in 2013 een advies zal uitbrengen. Dit advies zal worden besproken door de Raads-werkgroep sport, en in vervolg daarop door de ministers van Sport uit de EU-lidstaten.

Ik ga nu in op energiebesparing, bijvoorbeeld door het gebruik van ledverlichting. De bouw en de renovatie van accommodaties ligt in handen van gemeenten en sportorganisaties. Het is bekend dat gemeenten en sportorganisaties flink kunnen verdienen, met name grootverbruikers als zwembaden, ijsbanen en sporthallen. Mijn rol in de stimulering van duurzaamheid in de sport is beperkt. Wel vraagt de staatssecretaris van I en M hiervoor in het kader van het milieubeleid keer op keer aandacht. Toevallig is ledverlichting op buitensportterreinen een succesvol project geweest van InnoSportNL, niet alleen vanwege de duurzaamheid maar ook vanwege de heldere en precieze verlichting van sportvelden en tennisbanen waarmee ook de lichthinder voor omliggende woningen wordt beperkt. Langzamerhand lijkt ledverlichting opgang te maken. Nadeel voor de gebruiker is dat er wel sprake is van een flinke voorinvestering en een lange terugverdientijd, tot tien jaar.

Mij is ook gevraagd of ik samen met Binnenlandse Zaken activiteiten voor vrijwilligers wil ontplooiën en hoe ik dat ga doen. Binnenlandse Zaken heeft een belangrijk doel geformuleerd, het tegengaan van administratieve lasten. Daarbij heeft een aantal sectoren prioriteit, waaronder de vrijwilligers. Wij zullen uiteraard met Binnenlandse Zaken in contact staan over de manier waarop men dat wil vormgeven en wij zullen vragen of wij daarbij kunnen helpen.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Dat lijkt mij een prima initiatief, ook omdat vrijwilligers zelf vaak klagen over het feit dat zij met veel regelgeving en veel beperkingen te maken hebben. Wanneer verwacht de minister dat er een plan ligt, waarin wij ook iets kunnen lezen over vrijwilligers in de sport?

Minister **Schippers**: Ik heb geen idee. Dit kabinet is net van start gegaan en de planning van de minister van Binnenlandse Zaken heb ik nog niet scherp voor ogen. Het staat op zijn programma. Zoals toegezegd, zal ik contact met hem opnemen en vragen hoe wij kunnen bijdragen en helpen. Ik vind dit een ontzettend belangrijk doel, maar heb geen zicht op de planning.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): De minister rapporteert ons over een tijd ook weer terug over de sportbuurtfunctionarissen. Is het een idee om dit punt daarin mee te nemen? Of ziet de minister wellicht een ander aanknopingspunt om hierover terug te rapporteren?

Minister **Schippers**: Ik zou liefst een brief schrijven waarin staat welke dingen allemaal op andermans terrein liggen en hoe wij daarbij betrokken zijn. Wij hebben te maken met SZW, met OCW, met I en M en nu ook met Binnenlandse Zaken. Ik heb zo'n vermoeden dat Veiligheid en Justitie ook nog wel in de lead zit van een aantal dingen. Ik stel voor dat ik één brief stuur waarin ik een overzicht geef. Wij zullen de zaken dan ophalen bij de primair verantwoordelijken.

Hoe minder men bij de loterijen binnenhaalt, hoe minder geld wij krijgen. Dat is zo. In het kader van de sport mag er dus best gegokt worden, als men maar niet verslaafd wordt. Anders krijgen wij het via de zorg weer terug. Het is dus een ingewikkeld verhaal. Wij krijgen een percentage van de omzet bij de goeddoelenaafdracht en wij krijgen geld uit een nieuw loterijstelsel. Ik heb dit allemaal niet ingeboekt, want ik heb geen idee hoeveel het oplevert. Ik heb weinig zin om allerlei dingen in gang te zetten die ik niet kan waarmaken. Zodra ik hierop enig zicht heb, kom ik erop terug.

Verschillende leden hebben aandacht gevraagd voor Stichting Service Médical. Hoe borgen wij de kennis en hoe is de aansluiting op het publieke systeem C2000? Dit is overigens een onderwerp dat zolang ik minister ben, nog iedere keer is teruggekomen. Ieder jaar hebben wij een overbruggingsfinanciering gedaan, maar op een of andere manier wil de overbrugging niet lukken. Wij krijgen namelijk ieder jaar hetzelfde verzoek om een overbruggingsfinanciering. Het is natuurlijk belangrijk om na te gaan op welke wijze de kennis en ervaring behouden kunnen blijven. Dat heeft geleid tot een afspraak om een expertmeeting te beleggen. Die zal in januari 2013 plaatsvinden en zal door VWS worden gefaciliteerd. Recent is in overleg met Service Médical een lijst van experts vastgesteld. Wij kunnen de resultaten voor 1 mei 2013 naar de Kamer sturen.

Het ministerie van Veiligheid en Justitie is terughoudend in het toelaten van organisaties tot C2000. Het netwerk is primair bestemd voor communicatie van en tussen aangewezen gebruikers. Deze gebruikers zijn ingedeeld in drie categorieën. De eerste categorie bestaat uit de aangewezen gebruikers op het terrein van de openbare orde, de veiligheid en de hulpverlening die een wettelijke taak hebben. De tweede categorie bestaat uit gelieerde en de derde uit bijzondere gebruikers. Hoe meer gebruikers op het netwerk, des te groter het risico op capaciteitsproblemen. Naar de mening van de minister van Veiligheid en Justitie is geen van bovenstaande categorieën op Stichting Service Médical van toepassing. Dat Stichting Service Médical wel gelieerd was aan C2000, kan worden verklaard vanuit historisch perspectief, maar in 2009 zijn de eisen aangescherpt. Per evenement kan de stichting, net als andere aanbieders, afspraken maken met de regionale meldkamer om een snelle toegang tot die meldkamer te krijgen als dat nodig is. Mocht een aangewezen gebruiker, zoals een regionale meldkamer van de ambulancezorg, toch van mening zijn dat hij voor een specifiek evenement dient te worden ondersteund door Stichting Service Médical en dat contact via C2000 nodig is, dan kan hij de stichting aanwijzen als een tijdelijke gelieerde. Het ontbreken van toegang tot C2000 hoeft geen belemmering te zijn om het werk naar behoren uit te voeren.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): De minister zegt dat het op de een of andere manier maar niet lukt om die overbrugging te maken. Ik vraag mij dan wel af waar dat aan ligt, want er is in november 2011 in het WGO Sport door de minister toegezegd dat zij in gesprek zou gaan met Service

Médical. Daar wordt echter pas in januari 2013 een vervolg aan gegeven. Het lijkt mij dus dat het niet aan de stichting ligt dat die overbrugging niet lukt.

Minister **Schippers**: Ik weet niet of mevrouw Dijkstra daarmee wil zeggen aan wie het dan wel ligt. Ook in die periode daarvoor is intensief contact geweest met Stichting Service Médical. Alleen, in januari is die expert-meeting met die overdracht. In het voorjaar van 2009, dus twee kabinetten geleden, is aangekondigd dat de instellingssubsidie zou worden stopgezet met ingang van 2010. Vervolgens is in januari 2010 de subsidieafbouw ingezet en heeft in april 2010 een bezwaarprocedure plaatsgehad. Toen ging er in totaal toch nog € 280.000 naartoe. Op verzoek van de Kamer is sinds het besluit om geen instellingssubsidie meer te verlenen, in totaal € 780.000 naar Stichting Service Médical gegaan. Er wordt dus al drie kabinetten besloten om dit te overbruggen. De Kamer zorgt er ieder jaar voor dat die overbrugging nog een jaar langer duurt, maar op een gegeven moment moet die overbrugging wel hebben plaatsgevonden. Of we moeten het besluit teruggedraaien. Om echter ieder jaar een nieuw overbruggingsbesluit te nemen, lijkt mij niet de goede weg.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Ik denk dat het een gegeven is dat die subsidie op een gegeven moment afgelopen is. Maar ik denk dat de minister er wel goed aan doet om datgene wat zij heeft toegezegd, namelijk ervoor te zorgen dat de kennis en ervaring van Service Médical geborgd wordt, vorm te geven en niet te lang uit te stellen. Anders blijven we natuurlijk pleiten voor het verstrekken van een subsidie aan Service Médical om dat mogelijk te maken.

Minister **Schippers**: Als we dat ieder jaar doen, dan bestaat nooit de noodzaak om die overdracht daadwerkelijk voor elkaar te krijgen. Hoe staat het met de uitvoering van de motie over meiden- en vrouwenvoetbal? In de brief van 27 augustus heb ik de Kamer daarvan op de hoogte gesteld. De KNVB heeft het meisjes- en vrouwenvoetbal in zijn beleidsplannen opgenomen. De KNVB zal de verenigingen van meisjes- en vrouwenvoetbal versterken en de eredivisie uitbouwen tot een BeNe League voor vrouwen, waarin clubs uit Nederland en België in één competitie om het kampioenschap spelen en waarin zij zich richten op het Nederlandse elftal. De KNVB is hier dus vol enthousiasme op ingesprongen.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Dat is mooi nieuws. Ik zie die meiden en die dames ook goed en stevig presteren. Dat is alleen maar winst, maar die motie behelsde wel wat meer dan dat. Het ging er natuurlijk ook om, meiden uit de lage inkomensgroepen aan het sporten te krijgen. Dat was naar aanleiding van het wereldkampioenschap vrouwenvoetbal in Duitsland. Dat was een gigantisch succes en vandaar dat wij vroegen om een actieplan voor meiden- en vrouwenvoetbal. Het ging niet alleen maar om de vraag of Daphe Koster van Den Haag naar Ajax wordt getransfereerd, hoe mooi dat voor haar ook is.

Minister **Schippers**: Mede naar aanleiding van die motie, waarover ik mij nog kan herinneren dat de heer Van Dekken Duitsland als voorbeeld stelde, heeft de KNVB ook contact gehad met Duitsland. Ik herinner mij dat ik de Kamer daarover heb bericht. Zeker met zoiets als vrouwenvoetbal moeten wij van elkaar leren. Als er in Duitsland goede dingen gebeuren, moeten wij dat in Nederland overnemen. De gezamenlijke competitie is al een enorme vooruitgang. Ik denk dat het beleid goed in de steigers staat. Ik zou zo een-twee-drie niet weten wat ik er nu aan kan bijdragen.

De heer **Van Dekken** (PvdA): De minister zou zelf natuurlijk kunnen gaan voetballen. Dat is een suggestie!

Als het allemaal is geïmplementeerd, is het helder, is alles en iedereen enthousiast en krijgen wij honderden tot duizenden meiden aan het voetballen op de amateurvelden. Dat zou fantastisch zijn. Dit zou echter allemaal worden samengevat in een plan. Ik wil echt niet helemaal van het ene actieplan of projectplan naar het andere, maar het moet natuurlijk wel een beetje inzichtelijk zijn wat er gebeurt. Daar vroeg ik om.

Minister **Schippers**: Naar aanleiding van de motie heb ik die impuls gegeven. Ook heb ik de KNVB op basis van die motie geactiveerd om met beleid te komen, als dat al nodig was. Uiteindelijk is het aan de sport om dit weer verder te dragen en vorm te geven. Wij zien overigens dat het dames- of meisjesvoetbal de snelst groeiende sport is. Ik denk dus dat er voor het meisjes- of vrouwenvoetbal een veelbelovende toekomst is. Ik weet niet of het een groot succes zou zijn, als ik zou gaan voetballen. Dan kom ik op de concrete doelen en de sportparagraaf uit het regeerakkoord. Ik heb wel degelijk doelen gesteld, namelijk dat burgers die dat willen, dichterbij huis veilig kunnen sporten en bewegen. Voor de realisering daarvan ben ik afhankelijk van heel veel anderen, waaronder de gemeenten en de sportbonden. Zeker bij de buurtsportcoach hebben wij het bedrijfsleven, het onderwijs en eigenlijk iedereen betrokken. Wij hebben dus te maken met een autonoom beleidsterrein waarvoor ik weinig middelen en instrumenten heb om beleid af te dwingen. Wel monitor ik de ontwikkelingen. Ik bekijk of wat ik inzet, daadwerkelijk tot iets leidt en goede resultaten oplevert. TNO komt begin 2013 met het Trendrapport Bewegen en Gezondheid. Dan kunnen wij dus zien hoe het daarmee eigenlijk is gesteld, of er meer of minder mensen bewegen en hoeveel mensen een sportblessure hebben opgelopen. Het Sociaal en Cultureel Planbureau levert in de zomer van 2013 weer nieuwe cijfers op basis van de vrijetijdsmonitor. De vorige keer hebben wij daar veel aan gehad. Die gaat bijvoorbeeld over sportdeelname, sportvrijwilligerswerk en de beleefde veiligheid en tevredenheid met sportvoorzieningen. Daarnaast hebben wij natuurlijk de programma's die specifiek gemonitord worden, zoals de buurtsportcoach. Uiteraard stuur ik de Kamer al deze rapporten, wat zij opleveren en onze reactie daarop.

De **voorzitter**: Dan komen wij aan de tweede termijn van de zijde van de Kamer. Ik zal de maximale spreektijden noemen. Die hoeft u niet te vullen.

De heer **Huizing** (VVD): Voorzitter, ik heb een klein puntje van orde. Is het mogelijk om een paar minuten te schorsen voor overleg?

De **voorzitter**: Het is mogelijk om even te overleggen over de moties.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Voorzitter. Er zijn ook nog een aantal vragen niet beantwoord.

De **voorzitter**: Dan mag de minister eerst die vragen even beantwoorden en dan schorsen wij daarna vijf minuten.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): De eerste vraag was of er een brief kan komen met de stand van zaken bij de handel in dopinggeduide middelen en over de omvang, de mate en de aard van criminaliteit daaromtrent. Mijn tweede vraag was wat uit het overleg met de gemeenten is gekomen over spelerssalaries, op basis van de motie-Bruins Slot op stuk nr. 109. De laatste vraag ging over het effect van de Murdoch-gelden en het afbouwen van de financiële ondersteuning van gemeenten.

Minister **Schippers**: Twee van de vragen kan ik zo al beantwoorden. Gemeenten moeten sowieso geen professionele organisaties ondersteunen. De Europese Unie heeft de gemeenten in het vizier, want het is ongeoorloofde staatssteun. Wij hebben daarover contact met gemeenten die betaalde clubs binnen hun gemeentegrenzen hebben. Wij weten dat er allerlei constructies zijn. Het is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de gemeente of zij geld geeft of niet. Mijn advies is om het sowieso niet te doen.

De eerste vraag neem ik mee in de brief waar ik toch op terugkom naar aanleiding van dat gesprek. Ik kom zo terug op de motie.

De vergadering wordt van 14.07 uur tot 14.17 uur geschorst.

De **voorzitter**: Ik lees nog even de maximale spreektijden voor. U hoeft die tijd overigens niet te gebruiken. Mevrouw Klever heeft zes minuten, de heer Huizing tien minuten, mevrouw Bruins Slot vier minuten, de heer Van Dekken negen minuten en mevrouw Dijkstra twee minuten en een handjevol seconden.

Mevrouw **Klever** (PVV): Voorzitter. Ik dank de minister voor de beantwoording van de vragen. Ik heb niet de indruk dat de minister ervan overtuigd is dat we hier niet te maken hebben met een exclusief sportprobleem maar met een veel breder Marokkanenprobleem. Marokkanen voeren zo ongeveer alle foute statistieken aan. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat geweld in de voetbalwereld een probleem is;

constaterende dat gegevens over de nationaliteit van de daders ontbreken;

constaterende dat deze gegevens belangrijk zijn bij de bestrijding van het geweld;

verzoekt de regering, te bewerkstelligen dat de KNVB de nationaliteit van daders registreert als hij een melding binnenkrijgt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Klever. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 106 (33 400-XVI).

Mevrouw **Klever** (PVV): Aangezien de minister overtuigd is van het tegenovergestelde, namelijk dat Nederlanders de misdaadstatistieken aanvoeren, ga ik ervan uit dat de minister deze motie omarmt. Dan kunnen we zien of ze wordt bevestigd in het vooroordeel. Meten is weten, niet meten is niet willen weten. Overigens sluit het registreren van de nationaliteit naadloos aan bij de door het Sociaal en Cultureel Planbureau gehanteerde systematiek voor het Jaarrapport Integratie, waarbij de nationaliteit al sinds jaar en dag gewoon wordt geregistreerd.

Het door de minister ingestelde topberaad is nog niet het begin van een oplossing voor het Marokkanenprobleem. Mijn fractie vindt het ronduit teleurstellend dat de verantwoordelijke minister van SZW, de heer Asscher, schittert door afwezigheid. Ik lees over oplossingen als meer aandacht voor sportief gedrag, gesprekken van de KNVB met gemeenten, overleg met belangenorganisaties, implementatie van normen en waarden, het inzetten van ambassadeurs, monitoren en begeleiden. Het klinkt allemaal niet erg overtuigend. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat geweld in de sport ontoelaatbaar is;

van mening dat er een zerotolerancebeleid tegen geweld gevoerd moet worden;

verzoekt de regering, ervoor te zorgen dat alle sportbonden een zerotolerancebeleid tegen geweld gaan voeren, met in ieder geval:

- de verplichting voor de club van het slachtoffer om aangifte te doen;
- een levenslange schorsing van de dader, voor alle sporten;
- het direct uit de competitie halen van de dader en het team;
- een verplichte cursus agressiebeheersing voor de dader, op eigen kosten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Klever. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 107 (33 400-XVI).

De heer **Huizing** (VVD): Voorzitter. Ik dank de minister zeer voor de heldere beantwoording. Ik ben ook erg blij met haar woorden over de Jeugd Olympische Spelen: als daarvoor in de Kamer uitgebreide steun bestaat, wil ze er, met ons, voor gaan. Ik zal daartoe ook een amendement indienen. Dat hoef ik hier niet voor te lezen. Ik zal het indienen samen met mijn collega's Van Dekken, Bruins Slot en Dijkstra. Middels dit amendement zullen we vragen om het budget voor Olympisch Vuur, dat volgend jaar niet wordt gebruikt, alvast beschikbaar te stellen voor het opbouwen van dat potje van 15 miljoen. In het eerste jaar gaat het dan om een bedrag van € 800.000.

Dank ook voor de beantwoording en de discussie over het veilige sportklimaat, waaraan we allemaal zo'n behoefte hebben. Het is ontzettend belangrijk, zeg ik nogmaals, dat we het momentum dat we nu hebben, vasthouden. Ik vraag de minister om de volgende keer dat ze weer in gesprek gaat over dat project, in ieder geval mijn verbazing over te brengen – ik zal dat zelf ook doen – over het feit dat niet al meteen bij het begin een mannelijke topvoetballer als ambassadeur bij het project wordt gebruikt, en dat terwijl de grootste problemen zich voordoen in het voetbal. Dan hebben we met elkaar nog net niet helemaal goed begrepen wat de rol van een topvoetballer zou kunnen zijn. Het is een voordeel als je zelf af en toe met de voeten tussen de graspollen staat. Iedere zondag sta ik op het voetbalveld. Dat doe ik al sinds jaar en dag. De conclusie die mevrouw Klever trekt over waar het probleem ligt bij bepaalde bevolkingsgroepen, deel ik niet. Die conclusie is feitelijk onjuist. Als mevrouw

Klever het op die manier benadert, lossen we het probleem nooit met elkaar op.

Ik heb nog één opmerking. Ik had een motie klaarliggen over het zogenaamde spaarpotje. De minister noemde het de kasschuif. Ik denk dat het niet nodig is om daar een motie over in te dienen, gegeven het feit dat de minister toegezegd heeft dit te onderzoeken en ons daarover te informeren.

Mevrouw **Klever** (PVV): Ik ga ervan uit dat de heer Huizing mijn motie op stuk nr. 106 steunt, want meten is weten. Dan kunnen we zien waar het probleem ligt.

De heer **Huizing** (VVD): Die motie steun ik geenszins. Dat heeft alles te maken met de wijze waarop mevrouw Klever het brengt. Zij heeft haar conclusie al getrokken, blijkbaar zonder enige kennis van zaken. Ik deel haar opvattingen, analyse en vooral ook haar oplossing niet.

Mevrouw **Klever** (PVV): Ik raad de heer Huizing aan om de statistieken te bekijken. Het is onzin om te zeggen dat ik niet weet waar ik het over heb. Alle statistieken wijze in dezelfde richting. Ik raad de heer Huizing aan om de stukken eens door te lezen.

De heer **Huizing** (VVD): Ik hoef hier verder niet op in te gaan.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Voorzitter. Ik dank de minister voor haar antwoorden en voor haar goede analyse over de manier waarop we het respect en het accepteren van gezag niet alleen op het voetbalveld maar ook in de samenleving kunnen terugbrengen. Dat is iets wat we met zijn allen moeten doen. Het is onze eigen verantwoordelijkheid, en het begint bij de opvoeding door ouders van hun kinderen. Die nieuwe moraal of dat nieuwe normbesef, zoals de minister het noemde, moeten we zelf in de praktijk brengen. Dat begint bij onszelf. Ik vind het goed dat de minister het beleid rondom sportbuurtcoaches continueert voor deze kabinetsperiode. Ik zie dat het op vele vlakken een succes is en dat het een meerwaarde vormt om mensen meer te laten sporten en bewegen in de wijk. Worden de best practices van de sportbuurtcoaches vastgelegd, bijvoorbeeld door het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen, die vaak dat soort zaken vastlegt? Dat zou een meerwaarde zijn. Ik heb samen met de heer Huizing en de heer Van Dekken een amendement ingediend om de Dopingautoriteit volgend jaar extra slagkracht te geven. Het gaat om een bedrag van twee ton boven op de huidige subsidie, om ervoor te zorgen dat zij haar taken goed kan blijven uitvoeren, vooral omdat dit jaar het onderzoek vanuit de wielrenunie veel extra zaken met zich brengt.

De minister heeft een reactie gegeven op mijn vraag over het bevorderen van duurzaamheid bij sportverenigingen. Ik dien een motie daarover in, in de hoop dat het kabinet die in ieder geval wil uitvoeren.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat sportverenigingen grootverbruikers van energie zijn en dat bijvoorbeeld het gebruik van ledverlichting op sportvelden tot minder energieverbruik leidt;

constaterende dat sportverenigingen geen winst maken en daarom geen gebruik kunnen maken van de fiscale voordelen van bijvoorbeeld de EIA en de Vamil;

verzoekt de regering, te onderzoeken of het mogelijk is om voor sportverenigingen een soortgelijke regeling te maken die het gebruik van duurzame energie bij sportverenigingen stimuleert,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Bruins Slot en Pia Dijkstra. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 108 (33 400-XVI).

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): De minister gaf heel duidelijk aan dat de ondersteuning door gemeenten van betaaldvoetbalorganisaties geen goede zaak is, zeker niet in deze tijden van economische crisis. Dat ligt in lijn met haar eerdere opvatting. Ter ondersteuning van haar beleid dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat alle betaaldvoetbalorganisaties een bepaalde mate van ondersteuning van gemeenten hebben ontvangen;

van mening dat de ondersteuning van gemeenten niet bedoeld is voor hogere salarissen van bestuurders en werknemers van betaald voetbalorganisaties;

constaterende dat FOX International Channels (Murdoch) komende jaren voor meer dan 1 miljard de uitzendrechten van de eredivisieclubs gekocht heeft;

verzoekt de regering, met het Platform Betaald Voetbal en de KNVB te overleggen op welke wijze de bestaande financiële ondersteuning van gemeenten versneld afgebouwd kan worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Bruins Slot. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 109 (33 400-XVI).

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik heb nog twee afsluitende punten. Ik vroeg mij gedurende het overleg bijna af wie van de drie de minister van sport is. De minister begon immers steeds meer zaken door te verwijzen naar het ministerie van Veiligheid en Justitie en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, maar ook naar zichzelf. Zij komt met een brief en dat is prima. Ik vraag haar of ze daarin ook het plan van aanpak rond de gymlessen wil meenemen.

Ik wil graag enige verwarring weghalen. Ik zei op een gegeven moment tijdens een interruptie dat het belangrijk is dat sportverenigingen intakegesprekken houden. Ik noemde dat een ballotagecommissie en ik begrijp dat de fractie van D66 toen dacht aan mensen met veel geld. Dat is

niet zo. Een intakegesprek is met mensen met fatsoen en niet met geld. Dat valt niet altijd samen. Daarmee heb ik het misverstand uit de wereld geholpen.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Dit is echt uitlokking. Het is wel heel goed dat mevrouw Bruins Slot daar nog even op terugkomt. Een ballotagecommissie is er natuurlijk om te kijken of iemand geschikt is om lid te worden van de vereniging. Verenigingen mogen best eisen stellen aan ouders en aan de participatie van ouders van wie de kinderen lid worden.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik wil inderdaad alle misverstanden uit de wereld helpen. Het gaat inderdaad om een intakegesprek met de ouders en de kinderen. Het is een van de goede initiatieven om de betrokkenheid van de nieuwe leden bij de club te bevestigen.

De **voorzitter**: Dat is nu helder.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de minister voor haar uitgebreide beantwoording en voor haar passie voor de sport. Ik vind het belangrijk te kunnen constateren dat er een minister is die zich sterk maakt voor de sport. De PvdA-fractie ziet dat natuurlijk graag, al is het maar omdat miljoenen mensen sport beoefenen in Nederland. Wij zijn daar blij mee.

Er zijn echter altijd een paar kwesties die blijven hangen. Sport in de wijk is zo'n punt. Er kan veel worden overlegd en worden gezegd. Er kunnen veel notities worden geschreven, maar als het gaat om sport in de wijk en de Jantje Betonnorm, kunnen gemeenten verplicht worden gesteld om die norm te hanteren bij de bouw. De minister kan gemeenten verplichten daarvoor verantwoordelijk te zijn. Ik kreeg niet de indruk dat zij dat per se wil en daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het regeerakkoord spreekt over «voldoende ruimte» voor sport en bewegen;

verzoekt de regering om te voldoen aan de «Jantje Beton»-norm om bij de inrichting van nieuwe wijken 3% van de ruimte te reserveren voor sport en spel,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Dekken. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 110 (33 400-XVI).

De heer **Van Dekken** (PvdA): Er is een andere kwestie die bijna jaarlijks terugkeert en die geen ritueel mag worden, want daarvoor is het echt te belangrijk. In een wetgevingsoverleg komen tientallen onderwerpen voorbij. De kwestie van Service Médical is voor ons belangrijk genoeg om een motie in te dienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat acute medische begeleiding en verzorging onmisbaar is bij grote sportevenementen;

overwegende dat de kennis en ervaring van de 175 artsen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en ambulancepersoneel van de SSM bij het verlenen van acute medische hulp dreigen te verdwijnen;

verzoekt de regering om de subsidie aan de Service Médical met minimaal een jaar te verlengen, waarbij in 2013 de noodzakelijke voorwaarden op verzelfstandiging onderwerp van gezamenlijk beleid zullen vormen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Dekken en Pia Dijkstra. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 111 (33 400-XVI).

De heer **Van Dekken** (PvdA): Een andere belangrijke nationale en internationale kwestie, waarvan de minister gelukkig de problematiek erkent, gaat over het licenseren van de makelaars. Dat moet voor eens en altijd goed geregeld zijn. Wat ons betreft, wordt daarmee in Nederland begonnen. Het duurt echt veel te lang.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de wereldbond (FIFA) voornemens is om het huidige reguleringskader voor spelersmakelaars per 2012 op te heffen en dat andere adequate vormen van regulering ontbreken;

overwegende dat alle belanghebbenden in het Nederlandse betaald voetbal onderschrijven dat regulering van spelersmakelaars op nationaal niveau noodzakelijk is;

verzoekt de regering, over te gaan tot interventie door middel van wetgeving omdat zelfregulering onvoldoende heeft geleid tot het bereiken van de doelstellingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Dekken. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 112 (33 400-XVI).

De heer **Van Dekken** (PvdA): De laatste, maar niet de onbelangrijkste motie gaat over de Youth Olympic Games.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- de Youth Olympic Games (YOG) een internationale sportmanifestatie is voor talenten van 14 tot 18 jaar, georganiseerd onder auspiciën van het International Olympic Committee (IOC);
- de Youth Olympic Games een Olympisch en strategisch multisportevenement zijn, maar van een andere (meer compacte) orde dan de Olympische Spelen;
- de Youth Olympic Games over meer gaan dan alleen sport en dat het IOC met de Youth Olympic Games ook in actie wil komen tegen het groeiende wereldwijde probleem van (kinder)obesitas als gevolg van lage sportparticipatie en dat het IOC daarnaast ook sport beter wil benutten voor maatschappelijke vraagstukken als integratie en onderwijs;
- NOC*NSF de gemeente Rotterdam begin dit jaar kandidaat heeft gesteld voor de organisatie van de Youth Olympic Games in 2018;
- deze Spelen een uniek middel zijn om meer jongeren aan het sporten te krijgen en een gezonde leefstijl te ontwikkelen;
- de Youth Olympic Games daarnaast een extra impuls moeten geven aan een beter topsportklimaat in Nederland, in het bijzonder aan een beter klimaat voor talentontwikkeling;
- NOC*NSF en de gemeente Rotterdam het bidbook YOG 2018 op 15 oktober 2012 hebben ingediend bij het IOC;

verzoekt de regering, zich in te zetten voor het binnenhalen van de Youth Olympic Games 2018;

verzoekt de regering tevens, het budget voor onderzoeken en studies in verband met de Olympische Spelen in 2028 in te zetten als bijdrage aan de organisatie van de Youth Olympic Games 2018 in Rotterdam,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Dekken, Huizing, Bruins Slot en Pia Dijkstra. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 113 (33 400-XVI).

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Voorzitter. Ik heb nog maar weinig spreektijd, daarom houd ik het kort. Ik dank de minister voor haar beantwoording. Zij heeft getoond dat zij een minister is met hart voor de sport.

De minister heeft gesproken over Service Médical. Zij zegt dat de overbrugging elk jaar terugkomt, maar ik wijs haar erop dat een aantal zaken buiten de invloedssfeer van Service Médical liggen, waardoor die toch nodig is. Om die reden heb ik samen met de PvdA-fractie een motie daarover ingediend.

Mijn naam staat ook onder het amendement en de motie over de Jeugd Olympische Spelen. Ik wijs de minister erop dat half januari de garantstelling rond moet zijn, zo heb ik begrepen van NOC*NSF. Derhalve vraag

ik de minister om dit met spoed met haar collega van Financiën op te nemen.

Ik dien enkele moties in die vooral een ondersteuning zijn van wat de minister zegt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het regeerakkoord is opgenomen dat de overheidssteun aan het Jeugdsportfonds Nederland wordt verlengd voor 2015 en 2016;

constaterende dat dit geld nog niet daadwerkelijk is gereserveerd en dat er nog onduidelijkheid is over de hoogte van deze vervolgsubsidie;

verzoekt de regering, op korte termijn helderheid te scheppen over de vervolgsubsidie in 2015 en 2016,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Pia Dijkstra. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 114 (33 400-XVI).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het regeerakkoord staat dat het kabinet streeft naar meer gymlessen per week in het primair onderwijs;

overwegende dat een nulmeting inzicht geeft in de hoeveelheid gymlessen en de vraag of het streven effect heeft;

verzoekt de regering, een nulmeting voor het aantal gymlessen per week in het primair onderwijs te starten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Pia Dijkstra en Bruins Slot. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 115 (33 400-XVI).

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Rest mij de minister te vragen om te komen met een plan van aanpak om het aantal gymlessen in het primair onderwijs te verhogen en de Kamer daar spoedig over te informeren.

De voorzitter: Ik zie dat de minister nog niet beschikt over alle moties. Wij zullen daarom enkele minuten schorsen.

De vergadering wordt van 14.30 uur tot 14.35 uur geschorst.

Minister **Schippers**: Voorzitter. Ik begin met de moties. Aan het eind zal ik ingaan op de amendementen. Er liggen er nog een paar. Vandaag zijn er twee bij gekomen. Ik zal dus vier amendementen becommentariëren en van een oordeel voorzien.

Mevrouw Klever van de PVV heeft in haar motie op stuk nr. 106 de regering verzocht te bewerkstelligen dat de KNVB de nationaliteit van daders registreert wanneer hij een melding binnenkrijgt. Mevrouw Klever maakte hierbij een vergelijking met het SCP, dat ook over registraties beschikt. Ik wil deze motie ontraden. Registratie is wettelijk niet toegestaan. De registratie van etniciteit in sportdeelname in de onderzoeken het SCP vindt plaats op basis van anonieme bevolkingsenquêtes. Er vinden geen individuele registraties plaats. Ik wil zeker niet de ogen sluiten voor een oververtegenwoordiging van een aantal bevolkingsgroepen op alle rotlijstjes waar je niet op wilt staan of moet willen staan. Ik vind dat wij hierbij maatwerk moeten leveren. Is daarbij specifiek beleid aan de orde, dan moeten wij dat zeker voeren. Ik wil er echter tegen waken om hiervan een Marokkanenprobleem te maken. Zo noemt mevrouw Klever het steeds, maar daarmee mis je een tendens in de sportwereld die wij met z'n allen tegen moeten gaan en dat is een tendens van steeds meer agressie en intimidatie, van het niet tolereren van gezag en autoriteit. Ik vind het te gemakkelijk om dit als Marokkanenprobleem weg te zetten. De motie-Klever op stuk nr. 107 gaat over het topberaad. Mevrouw Klever zegt dat zij dat een te slap verhaal vindt. Ik denk dat het te slap, te eenvoudig of te simpel is om te denken dat je dit probleem kunt oplossen met een wet, een regel of een zerotolerancebeleid. Ik vind wel dat wij de sancties moeten aanzetten. Dat is ook een onderdeel van de afspraken in het actieplan Naar een veiliger sportklimaat. Het wordt ook besproken tijdens de overleggen die worden gevoerd. Het is echter te simpel om het alleen daar te zoeken. In de motie wordt de regering verzocht ervoor te zorgen dat alle sportbonden een zerotolerancebeleid tegen geweld voeren, met in ieder geval de verplichting voor de club van het slachtoffer om aangifte te doen. Dat kun je niet verplichten. Je kunt het slachtoffer alleen oproepen om aangifte te doen, maar je kunt het slachtoffer daartoe niet verplichten. Deze oproep is gedaan door de hoogste politiemans; hij heeft gezegd dit versneld te willen oppakken. Verder wordt in de motie gesproken over een levenslange schorsing van de dader voor alle sporten. Er staat niet bij waar je die levenslange schorsing dan voor krijgt. Het lijkt mij dat je een levenslange schorsing krijgt als daar aanleiding toe is. Als daartoe geen aanleiding is, dan is een schorsing op maat of een sanctie op maat effectiever. In de motie wordt verder gesproken over het uit de competitie halen van de dader en het team. We zien dat in de afgelopen periode 105 teams uit de competitie zijn gehaald. Dat is niet voor niks. Daaruit blijkt dat het sanctiebeleid van de KNVB echt is aangescherpt. Ik wil deze motie dan ook ontraden. Ik denk dat wij een beleid op maat moeten voeren. We moeten niet met een groot kanon schieten op alles wat beweegt.

Ik heb al gezegd dat in het kader van het actieplan Naar een veiliger sportklimaat ambassadeurs zullen worden toegevoegd uit de groep topvoetballers, professionele voetballers. Ik had eigenlijk al toegezegd dat dit zou gebeuren.

Dan ga ik in op de vraag van mevrouw Bruins Slot. Best practices worden inderdaad via het NISB verspreid. Dat is staand beleid.

Verder is mij nog gevraagd naar de spelerssalarissen. Ik wil allereerst verwijzen naar mijn brief van 10 juli 2012 waarin ik ben ingegaan op de gewijzigde motie-Bruins Slot (33 000-XVI, nr. 82) en op de uitvoering daarvan. Ik denk overigens dat het betaald voetbal in Nederland goed op weg is in het proces naar een financieel gezonde bedrijfstak. Dat blijkt ook uit de recent gepresenteerde jaarcijfers van de eredivisie en de eerste

divisie. Zo zien beide divisies het bedrijfsresultaat verder verbeteren, blijft de omzet op peil en is voor het tweede opeenvolgende seizoen een daling waarneembaar in de salariskosten voor contractspelers. Het gaat om een verlaging van bijna 7% in het afgelopen seizoen. Ik verwijs voor nadere informatie naar mijn brief hierover.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): In die brief van 10 juli 2012 stond dat de minister in het overleg van oktober 2012 met het Platform Betaald Voetbal nog verder zou praten over de uitvoering van deze motie. Oktober is inmiddels voorbij. Ik ben benieuwd wat er uit dat overleg is gekomen.

Minister **Schippers**: Dat overleg in oktober is met name gegaan over staatssteun.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Dan ben ik nog steeds benieuwd wat er uit dat overleg is gekomen.

Minister **Schippers**: Ik heb ten aanzien van staatssteun al een tijdje het vrij rechtlijnige standpunt dat gemeenten dat niet zouden moeten doen. Het is mijn verantwoordelijkheid niet. Ik kom daar straks ook nog even op terug als ik inga op de moties van mevrouw Bruins Slot. Ik vind dat gemeenten dat gewoon niet moeten doen. Zij moeten het risico van staatssteun niet lopen.

In de motie op stuk nr. 108 wordt de regering verzocht, te onderzoeken of het mogelijk is om voor sportverenigingen een soortgelijke regeling als de EIA en de Vamil te maken die het gebruik van duurzame energie bij sportverenigingen stimuleert. In deze motie wordt gevraagd om onderzoek. Ik zou hierover een gesprek kunnen aangaan met mijn collega's van I en M, EZ en Financiën en de Kamer daarover kunnen berichten. Ik kan die toezegging doen. Dan kunnen de indieners van de motie vervolgens bepalen of dat voldoende is of dat zij meer maatregelen willen.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA): Ik houd de motie graag aan, maar wel met het verzoek of de minister een indicatieve termijn voor die terugkoppeling kan geven. Ik kan de motie immers voor twee maanden aanhouden. Ik moet daar even rekening mee houden.

Minister **Schippers**: Laat ik proberen om binnen die twee maanden met het bericht te komen.

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Bruins Slot stel ik voor, haar motie (33 400-XVI, nr. 108) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister **Schippers**: In de motie op stuk nr. 109 wordt de regering verzocht, met het Platform Betaald Voetbal en de KNVB te overleggen op welke wijze de bestaande financiële ondersteuning van gemeenten versneld afgebouwd kan worden. Ik wil deze motie ontraden. Ik vind het een verantwoordelijkheid van gemeenten. Ik ben al sinds mijn aantreden als minister van VWS van mening dat gemeenten geen steun moeten verlenen. Ik wil die verantwoordelijkheid dus ook bij de gemeenten houden. Iedere gemeente is verantwoordelijkheid voor haar eigen beleid. Wat ik ervan vind, is heel helder.

Mevrouw Bruins Slot had een beetje een «wie van de drie»-gevoel. Het punt is dat sport overal van belang is. Sport heeft met van alles en nog wat te maken. Sport heeft te maken met ruimtelijke ordening. Sport heeft te maken met de vraag wie je kunt laten sporten, en dus met financiële ondersteuning van mensen die dat zelf niet kunnen betalen. Het allerbe-

langrijkste voor het sportbeleid zijn de gemeenten en de verenigingen zelf, die het op lokaal niveau waarmaken. Sport heeft te maken met gymuren. Dan kan ik natuurlijk zeggen dat ik het allemaal naar me toe trek en dat ik zal vragen of ik overal budget voor kan krijgen, maar dat is natuurlijk heel erg lastig. Onderwijs heeft gewoon een programma waarvan het vindt dat onze jeugd dat moet krijgen. Daarvan is sport een onderdeel. Ik ben daarbij betrokken, maar de verantwoordelijkheid ligt wel bij OCW. Het is dus een heel breed terrein waarop iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid moet waarmaken. Ik ben dat met mevrouw Bruins Slot eens. Ik probeer waar mogelijk op die andere terreinen een aanjagende rol te vervullen.

Ik zal aan het eind van mijn beantwoording in tweede termijn ingaan op het amendement.

In de motie op stuk nr. 110 van de heer Van Dekken wordt de regering verzocht, te voldoen aan de «Jantje Beton»-norm om bij de inrichting van nieuwe wijken 3% van de ruimte te reserveren voor sport en spel. Wij hebben in het regeerakkoord aangegeven dat wij hier aandacht voor willen. Er is in het regeerakkoord niet voor niets geen normering opgenomen. Ik zou dat nu dus ook niet willen vastleggen. Er zijn een heleboel betrokken partijen die een eigen verantwoordelijkheid hebben op dit terrein. Ik wil dat nu niet vastleggen; daarom ontraad ik de motie.

De motie op stuk nr. 111 van de leden Van Dekken en Pia Dijkstra gaat over Service Médical. We hebben het hier ieder jaar over gehad. Ik ben van mening dat als inmiddels twee kabinetten terug besloten is om hiermee te stoppen, je dat ook daadwerkelijk een keer moet doen. Ik ben ook van mening dat verzelfstandiging kan zonder extra subsidie. Ik ben daarnaast van mening dat we al verschillende overbruggingssubsidies hebben gegeven. Ik ben tevens van mening dat borging van kennis plaats moet hebben. Daarom hebben wij in januari een overleg, waarover ik de Tweede Kamer zal informeren. Ik ben er echter echt niet voor om wederom een extra jaar subsidie te verlenen. Dan ben je als overheid niet duidelijk ten opzichte van de sector. Daarom ontraad ik deze motie.

De motie-Van Dekken op stuk nr. 112 betreft het licentiëren van makelaars: «verzoekt de regering, over te gaan tot interventie door middel van wetgeving omdat zelfregulering onvoldoende heeft geleid tot het bereiken van de doelstellingen». Zoals uit mijn bijdrage is gebleken, ben ik het daar niet mee eens. We hebben in Nederland wetgeving. Als die wordt overtreden, hebben we daarop een sanctionering. De sector zelf, de FIFA, heeft aangegeven dat de licentie te makkelijk te omzeilen is. De FIFA beraadt zich op nadere regulering. De FIFA is hier dus aan zet; wij moeten dat afwachten. Ik ontraad de motie.

De heer **Van Dekken** (PvdA): Voorzitter. Ik houd deze motie voorlopig aan.

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Van Dekken stel ik voor, zijn motie (33 400-XVI, nr. 112) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister **Schippers**: Ik kom bij de motie-Van Dekken c.s. op stuk nr. 113 over de Youth Olympic Games: «verzoekt de regering om zich in te zetten voor het binnenhalen van de Youth Olympic Games 2018 en verzoekt de regering, het budget voor onderzoeken en studies in verband met de Olympische Spelen in 2028 in te zetten als bijdrage aan de organisatie (...)». Het is een goed gedekte motie en ik vind het een belangrijk evenement. Ik laat het oordeel aan de Kamer.

De motie van mevrouw Dijkstra op stuk nr. 114 betreft het Jeugdsportfonds. De regering wordt verzocht om op korte termijn helderheid te scheppen over de vervolgsubsidie in 2015 en 2016. Dit onderwerp staat op

de begroting van Sociale Zaken, waarover deze week nog wordt gesproken. Ik zou het dus ook daar willen laten en het niet nu aan mij willen koppelen. Daarom ontraad ik de motie.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Voorzitter. Ik houd de motie aan en zal bekijken of zij kan worden ingediend bij de behandeling van de begroting van SZW.

Minister **Schippers**: Heel verstandig.

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Pia Dijkstra stel ik voor, haar motie (33 400-XVI, nr. 114) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister **Schippers**: Met de motie op stuk nr. 115 van mevrouw Dijkstra en mevrouw Bruins Slot wordt de regering verzocht, een nulmeting van het aantal gymlessen in het primair onderwijs te starten. Dit is het terrein van mijn collega van Onderwijs. Ik wil de motie naar hem toe geleiden, zodat hij een oordeel kan geven voordat de Kamer erover stemt. Ikzelf wil er geen oordeel over geven omdat het niet mijn terrein is.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66): Dat lijkt me prima; graag.

Minister **Schippers**: U stemt er donderdag over, neem ik aan?

De **voorzitter**: Donderdagmiddag is de bedoeling.

Minister **Schippers**: Ik ga vragen of mijn collega vóór donderdag een reactie geeft.

De **voorzitter**: We houden het in de gaten.

Minister **Schippers**: Voorzitter. Er zijn vier amendementen ingediend. De eerste twee amendementen, op de stukken nrs. 23 en 26, zijn van het lid Leijten. Op deze twee amendementen heb ik al een reactie gegeven bij de begrotingsbehandeling van VWS. Het zijn amendementen om ten behoeve van doelen in de gezondheidszorg het Olympisch Vuurgeld anders te besteden. Ik verwijs daarvoor naar mijn reacties bij de begroting.

Dan hebben we een nieuw amendement op stuk nr. 105 ontvangen van het lid Bruins Slot. Daarmee wordt beoogd om het budget voor dopingbestrijding te verhogen. De dekking wordt gevonden in het verlagen van de subsidie voor de Olympische ambitie. Naar mijn idee is de huidige financiering toereikend. Anders had ik natuurlijk al in de begroting een verhoging voorgesteld aan de Kamer. Er ligt mij ook vanuit de Dopingautoriteit geen vraag voor naar extra financiering. Indien er een concreet plan ligt, kan ik bezien hoeveel budget daarvoor nodig is. Dat kan ik zo nu niet beoordelen. Het is wel zo dat de Dopingautoriteit het waarschijnlijk drukker zal krijgen, althans dat is de argumentatie van mevrouw Bruins Slot. Ik laat het oordeel hierover over aan de Kamer. Het budget valt immers vrij door de gelden voor het Olympisch Vuurgeld die vrijkomen. Dan ligt er nog een amendement van de heer Huizing.

De **voorzitter**: Volgens mij is dat nog in behandeling bij Bureau Wetgeving. Ik kijk even naar de heer Huizing.

De heer **Huizing** (VVD): Ik moet het nog insturen.

De **voorzitter**: Dan komt er dus een voorlopige reactie. Ik wil dat juridisch helder hebben. Het amendement moet nog worden ingediend, maar de minister zal alvast een voorlopige reactie geven.

Minister **Schippers**: De indiener regelt met dit amendement dat er in 2013 acht ton wordt ingezet ter dekking van de Youth Olympic Games. Die dekking wordt gevonden in het verlagen van het budget voor onderzoek en subsidies vanwege het vervallen van het voornemen om de Olympische Spelen in 2028 in Nederland te organiseren. Het is een sympathiek doel en mijn hart ligt daar ook, zoals de Kamer weet. Ik laat het oordeel over dit amendement over aan de Kamer.

De **voorzitter**: Dan zijn wij gekomen aan het eind van dit wetgevingsoverleg. De stemmingen zijn donderdagmiddag. Ik dank de minister en de haar ondersteunende mensen, de collega's en de mensen op de publieke tribune, evenals de kijkers thuis.

Sluiting 15.00 uur.